

THE BRITISH ESPERANTIST

The Official Organ of the British Esperanto Association.

VOL° VI. N-RO 61.

JANUARO, 1910.

PREZO 3 PENCOJ.

KOSTO DE ABONO, AFRANKITE.

EN GRANDA BRITUJO.

Por unu jaro	3 ŝilingoj.
Unu numero	3 pencoj.

EKSTERLANDE.

Por unu jaro	\$0.75, fr.4, M.3.
Laŭ Internacia Mono	Sm. 1.50.

Abonoj estas akceptataj de la komenciĝo de ĉiu monato, kaj devas esti pagataj per poŝtomandato aŭ Ĉekbanka transpagilo. Sin turni al la Sekretario, 133-136, High Holborn, London, W.C.

REDAKCIO.

Manuskriptojn, k.t.p., oni bonvole sendu al la Redaktora Komitato, 133-136, High Holborn, London, W.C.

Pri artikoloj la Komitato rezervas al si la rajton korekti la erarojn de stilo, k.t.p.

Ordinare oni ne povas resendi artikolojn neakceptitajn.

ANONCOJ.

Pri Anoncoj, sin turni al la Direkcio, THE BRITISH ESPERANTIST, 133-136, High Holborn, London, W.C.

ENHAVO.

	PAGO
Redakciaj Novjaraj Salutoj	1
La Mistero de la Nigra Domo. LE LYS	2
Fabeloj (Wm. Hauff), trad. J. W. EGGLETON	5
Libraro kaj Gazetaro	7
Notoj pri Kelkaj Kantetoj. E. PARKER	8
Italaj Popularaj Kantetoj, trad. C. BICKNELL	8
Esperanto Progress Abroad	9
Brita Kroniko	11
Lecture List.—C.P.K. Korespondistoj	14
Tria Brita Kongreso Esperantista. A. KENYON	15
La Unua Brita Esperanta Bazararo. H. B. MUDIE	16
Pri la Ŝlosiloj Ĉefeĉaj. HERBERT F. HÖVELER	16
Jubilee of Dr. Zamenhof, B.E.A. Fund	17
Esperanto and Religious Services.—Komercaj Lernejoj	18
B.E.A. Council Meeting, New Members, Fellows, Examinations	19
Respondoj al Korespondantoj.—F.K.I.	20

Al Ĉiuj Samideanoj, Vere Prosperan Novjaron!

Kiam ni antaŭ dekdu monatoj novjare salutis niajn legantojn, ni povis en Britujo rigardi reen al la progresplena periodo 1908, kiu sekvis la stimulon de l' fama Tria Kongreso en Cambridge. La kongresa ondo tamen ne povas resti en unu lando, kaj tion, kion ni britoj spertis en 1908, lastan jaron — sed pli grandaskale pro la plivasteco de l' regionaro koncernata, — spertis niaj samideanoj en Germanujo. Ilia postkongresa rikolto lastjara estis la stariĝo de preskaŭ cent kvardek novaj grupoj, altigante la tutan nombron tiulandan ĝis ducent dudek du, kaj niaj germanaj amikoj por la fino de la ĵus komenciĝinta jaro celas la sumon kvincent! Ilia deziro plenumiĝu!

Nu, kvankam ni en Britujo jam ne plu trairas la "sensacian" postkongresan periodon, la afero en nia lando tamen tute firme kaj kontentige antaŭenmarŝas. Ĉefaj trajtoj de la Esperanta movado en Britujo en la lastaj monatoj estas: plimultiĝo de Esperantaj kolonoj en la lokaj gazetoj — proksimume tridek nun akurate aperadas; plifortikiĝo kaj plisolidariĝo de la Federacioj kaj pliintensiĝo de l' intergrupaj rilatoj; penetrado de nia lingvo sur

diversajn specialistajn kampojn: "Kujvoj," Etiksocietoj, Literaturaj Societoj, Profesiaj Klubo, Socialistaj kaj Laboristaj Rondo, Knabaj Skoltoj, k.t.p.; kaj la multgrupa Kroniko kaj la diversloka Listo de Publikaj Paroladoj en la nuna numero montros, ke la Esperantistaro ĉe ni tute ne intencas ekdormi.

Sed progresado ne signifas nur *plimultiĝon* de Esperantistoj. Ĝi signifas ankaŭ *plilertiĝon* kaj "pli-Esperantistiĝon." Kaj estas tre facile konstatabla, ke en tiun direkton oni faris bonajn progresojn. Unu bona ekzemplo de tio estis la Kongreso en Leeds, kaj ĉiu Federacia kunveno liveras pluan pruvon. Evidente estas, ke multaj Esperantistoj nun iom pli konsciis, kiajn agrablajn horojn oni povas travivi, kaj kiom pli fundamentan scion de la lingvo oni akiras, ĝueme esplorante kaj studante la senĉese plibeligiĝantan kaj plivastiĝantan landon de nia Esperanta literaturo. Oni ŝajne nun konstatis, ke grava kvankam la amuza kaj distra flanko de nia grupvivado, multe pli grava tamen estas, veki en ĉiu nove-varbito veran Esperantistecon. Por neniu Esperanto devas resti nur io, kio havigas ĉiusemajne la

okazon pasigi du-tri horojn de plaĉanta distrado; ĝi devas voki aŭ respondi al io pli profunda en la homa koro — al la sento, ke la tutmonda homaro estas frataro, kaj kiel efektiva frataro *devus* — kaj per Esperanto jam *povas* — interrilatiĝi.

Grupkondukantoj kaj propagandistoj do neniam forgesu, ke Esperantisto estas tiu, kiu *uzas* Esperanton. Ili zorgu, ke ĉiu nova membro kiel eble plej frue en sia Esperantista kariero vere *estu* Esperantisto. Se li ne estas el tiu speco de homoj, kiun plej tuŝas kaj allogas la idealisma, la literatura, la Esperantisma flanko de nia movado, li almenaŭ profitu iel sian scion de Esperanto, korespondante kun alilanduloj poŝtkarte aŭ letere, fariĝante membro de la U.E.A., komercante, aŭ libertempe vojaĝante per ĝi... Se li loĝas izolita, zorgu, ke li aniĝu en la grandan rondon familian per aliĝo al la B.E.A.; sentigu al li, ke la malproksimeco, dank' al la plumo, la poŝto kaj la presado, por Esperantisto neniel estas baro kontraŭ vigla partoprenado en la tutmonda samideana intervivado. Unuvorte, lia Esperantisteco estu efektiva. Tiam niaj grupoj estos multmembraj, ĉies entuziasmo daŭros kaj kreskos, kaj nian propagandon faros nia Esperantista vivado mem.

LA REDAKCIO.

La Mistero de la Nigra Domo.

Luksa fraŭla apartamento sur la strato Jermyn. Juna kaj bela kavaleria oficiro duonkuŝas sur granda apogseĝo, pripense blovante fumringojn al unu el siaj piedoj apogita sur la kamenbreto. Ĉirkaŭ li kelkaj liaj kunuloj laŭtvoĉe interbabilas, fumas, kaj trinkas. La horo estas jam tre nokta; sed, malgraŭ tiu ŝajne bagatela por ili fakto, la kvazaŭ interdisputado elmontras nenian signon malvigliĝi. Kontraŭe; ĉar ju pli la cigaredujo — kaj viskikarafo — malpleniĝas, des pli ŝajnas laŭtiĝi la voĉoj de l' kunularo.

“Miaparte,” ekkrias juna blondharulo, “mi tute ne ŝatus tie pasigi solece la nokton.” Ĉe tiuj vortoj, la juna oficiro, kiu ĝis nun preskaŭ ne eldiris vorton, ekstariĝis:

“Mi tamen intencas tion fari — kaj ne pli malfrue ol la morgaŭan nokton.” Tiuj deciditaj vortoj falis kiel bombo en la grupon. Ekregis silento. Sammomente ekmalfermiĝas la ĉambra pordo, kaj eniras neĵuna, severmiena viro — ĥirurgiisto, kiu loĝis en la sama strato.

“Nu — pri kio oni temas? aŭ pli ĝuste — kial oni silentas? Ĉu mi eble ĝenas la kunveneton?”

“Tute ne,” respondis la blondharulo. “La kapitano ĵus eldiris sian intencon pasigi la morgaŭan nokton tutsola en la fantomhava ĉambro de l' Nigra Domo.”

“Kaj kial ne?” aldiris la ĥirurgiisto. “Kun lia permeso, mi volonte akompanos lin.”

“Pardonu, Doktoro,” ekdiris la juna kapitano, etendante al li sian manon, “sed vi forgesas, ke, por ke la fantomo aperu, ne devas ĉeesti pli ol unu persono. Antaŭ dek jaroj, kiel vi scias, juna nobelo mistere pereis en tiu fantomvizitata ĉambro; kaj ses jarojn pli poste juna amiko mia ankaŭ subite mortis tie en similaj misterplenaj cirkonstancoj. De post tiuj du mortepizodoj, oni jam provis duope — eĉ kvinope — senvualigi la misteron; sed senefike. Tio sufiĉe pruvas, ke la mistero estas solvebla nur per la ĉeesto de unuopa homo; aŭ — por min pli ĝuste esprimi — per la sinifero de po unu viktimo.”

“Kapitano,” respondis la ĥirurgiisto, “se estas ĝustaj viaj konjektoj, tio ja ne malhelpas, ke mi vin akompanu kaj min kaŝu en apuda ĉambro, por povi vin helpi en okazo de bezono. Ĉu vi ne konsentos almenaŭ tiun ĉi proponon?”

“Mi dankas vin, Doktoro, pro la amikeco, kiu instigas vin fari al mi tiun proponon; sed tiun ĉi-fojon mi nepre volas preni sur min solan kaj senhelpe la provon ‘malnigrigi’ la Nigran Doman. Se mi ne sukcesos tion fari morgaŭ nokte, mi certe ne malakceptos la helppropojn de miaj amikoj. Ni ĉiuj ree kunvenu tie ĉi postmorgaŭ nokte je l' deka horo precize; ni trinku nun kune al la sukcesa solvo de l' mistero de l' Nigra Domo.”

Ĉiuj ekleviĝis; kaj, al la tintado de kunfrapataj glasoj, eliĝis solene el apuda preĝejaturo la batado de l' tria horo...

Estis malluma, malseka, nebula nokto. Envolvite en dika palto, kies malfaldita kolumo altiĝis ĝis super la oreloj, la juna oficiro direktadis pripenseme siajn paŝojn al la celata domo. Post duonhora marŝado li alvenis al vasta, malbonlumigita placo ĉirkaŭita de altaj, malnovstilaj domegoj. Laŭirante la maldekstran trotuaron, li subite haltis antaŭ granda, kvinetaĝa domo, kiu formis unu el la placanguloj. Malpura tabulo, surhavanta la surskribon “Luebla,” proklamaĉis jam de deko da jaroj ĝian neloĝatecon. La fenestro-vitroj de l' kela etaĝo aŭ tute mankis, aŭ frakasitaj borderis siajn kadrojn kiel akraj minacantaj dentoj. La muroj, nigre kolorigitaj laŭ ilia tuta altëco, havis funebran aspekton. Nenia kurteno malseverigis la rektliniajn kadrojn de l' pli supraj fenestroj, kiuj ŝajnis fikse rigardadi la altrudulon same, kiel la senpalpebraj okuloj de serpento rigardas sian viktimon. Regis morta silento...

La juna oficiro, pafinte rapidan ĉirkaŭrigardon, supreniris la sep ŝimkovritajn ŝtupojn de la perono; kaj, eltirinte el sia paltpoŝo ŝlosilegon, enigis ĝin en la rustmorditan

seruron — kaj puŝis. La pordego cedis; kaj, forfalante sur grincantaj ĉarniroj, malmaskis kvazaŭ la faŭkon de senluma kaverno. Li eniris; kaj, referminte la pordegon, faris kelkajn paŝojn antaŭen. Mucidodora polv-nubeto frapis sufoke lian gorĝon. Fendita pargetkahelo krakis sub lia piedo, kaj sekvis sono kvazaŭ de granda forkuranta skarabo.

Haltinte, li eltiris el sia poŝo malgrandan acetilenan lanternon; kaj per ĝia lumo li ekvidis antaŭ si vastan antaŭĉambregon, je kies profundo malklare vidiĝis spirala ŝtuparo el fero. Ĝin atinginte, li komencis la supreniradon. Ĉiu paŝo sur la feraj ŝtupoj sonoris, kiel la bruo de giganta martelo falanta sur amboson. Alveninte fine al la kvara etaĝo, li sin klinis sur la ŝtuparan manapogilon kaj malsuprenrigardis. Mallumega profundegaĵo — kiel la faŭko de senfunda putego; — kaj terura nervrompanta silento.

Starinte tiel tempon sufiĉan por rekolekti spiron kaj kuraĝon, li daŭrigas sian marŝon laŭ longa, mallarĝa koridoro. Veninte al la fino de tiu koridoro, li haltis antaŭ fermita pordo. Du — tri — kvar minutojn li staris, aŭskultante siajn korbatojn. Fine li turnis la pordotenilon — kaj eniris. En la mezo de l' ĉambro staris krude ĉarpentita kaj sentuka tablo; kaj antaŭ ĝi ligna, vermborita seĝo. Krom tio, nenio meblo. Sur la planko, coldika tavolo da griza polvo anstataŭis tapiŝon. La murtapeto, kelkloke degluiĝinta, disfalis tordite kaj vafle, intervidigante la murstukaĵon ŝvitantan de malsekeco. El plafona fendeto falis ĉiutrisekunde laŭ akurata takto inkkolora akvoguto, kies "tok"... "tok," falanta sur la plankon, sola rompis la ĉiean premegantan silenton.

Estis en tiu sama ĉambro, ke antaŭ kvar jaroj la juna oficiro vidis, frapitan de mistera morto, la sternitan korpon de sia plej amata regimenta kunulo; kaj pro la amo, kiun li sentis ankaŭ al la fratino de sia iama kamarado, li ĉiam ĵuris venĝi, se eble, lian morton. Sed nun estis la tempo por agi, ne por revii. Li eltiras sian poŝhorlogon. Mankas nur duono da horo ĝis la noktomezo. Alpaŝinte al la pordo, li fermas ĝin, kaj alŝovas la riglilon. En la antaŭaj okazoj ŝlosita pordo ne malhelpis tragedion; kaj nun li intencas senvualigi la misteron ĝis ĝia plej eta detalo. Poste li metis sian lanternon sur la tablon, sidiĝis, kaj atendis. Post kelkaj minutoj, li ree eltiris sian poŝhorlogon. Ĝia tik-tako rompis la silenton kiel huffaloj sur malmola pavimo. Mankis nur dek-tri minutoj ĝis noktomezo. Ŝajnas, ke jam pasis almenaŭ unu horo, kiam fine tre, tre malklare aŭdiĝas de ekstere la sono de horo, kiu batas. Unu — du —

La lasta frapo estas tuj sononta, kiam — jes,

la anso ekmoviĝas! Kun forte pulsanta koro kaj elstarantaj okuloj la juna oficiro streĉe direktas sian rigardon sur tiun blankemajlan pordbutonegon. Subite ekaperas sur la blankemajlo nigra makuleto, kiu ŝajnis iom post iom pligrandiĝi. Nenio dubo povis ekzisti plu. Tiu nigra makulo estis la kapo de l' ŝraŭbo, kiu firmigas la anson; kaj la turniĝo de l' anso de ekstere ekvidigis tiun ŝraŭbon, kiu antaŭe restis nevidebla. Tamen ne aŭdiĝis sono eĉ la plej malbrua. Tenante en la mano malgrandan sespafan revolveron, la juna oficiro atendis. Glaciaj ŝvitgutoj perlis sur lia frunto, kaj sur liaj tempioj la vejnoj elstaris kiel pulsantaj kordoj. Fine la pordanso atingis la haltan punkton. Li kredis aŭdi puŝeton, kiun kontraŭstaris la alpuŝita riglilo. Poste mortsilento. Ree ekaperas la nigra ŝraŭbkapo tre malrapide, kaj iom post iom malgrandiĝante, ĝi fine tute malaperas. Per unu eksalto la juna kapitano atingis la pordon, forŝovis la riglilon, kaj sin ĵetis en la koridoron. Nenio videbla — nenio aŭdebla! Nur malvarmega aerfluo lin frapis plenvizaĝe. Laŭtvoĉe li ekkriis en la mallumon: "Kiu estas?" "'Stas," rekriis responde la eĥo, multobligante moke tra la longa koridoro...

* * * *

Je la deka horo precize de l' sekvanta nokto la kunuloj de l' kapitano sin trovis ĉiuj laŭ promeso en la Jermyn-strata ĉambro. Pasis duono de horo, kaj tamen ne ankoraŭ alvenis la juna soldato. Oni jam komencis maltrankviliĝi pri li, kiam jen subite malfermiĝis la pordo, kaj li staris antaŭ ili. Sed ĉu estis vere li — tiu palvizaĝa, vagokula homo! Ĉiuj atendis, ke li ekparolu la unua. Post embarasa paŭzo li alpaŝis rekte al la ĥirurgiisto, kaj, etendante al li la manon, li diris per raŭka voĉo: "Doktoro, mi bezonos vian proponitan helpon — kaj jam tiun ĉi nokton. La aldonan helpon de ankoraŭ du amikoj mi tre ŝatus havi ankaŭ. Necesege estas tamen, ke ni tuj ekiru. Vojirante mi rakontos al vi, kiom mi povas, la okazintaĵojn de l' pasinta nokto. Jen ŝargita revolvero en tiu tirkesto. Kunprenu, Doktoro; eble vi bezonos ĝin."

Kvin minutojn poste kvar homoj marŝadis duope tra la nebulo; kaj, je l' dekunua precize, ili staris en la vestiblo de l' Nigra Domo. Per la helpo de du lanternoj kaj vakskandeloj ili sen malfacilaĵo supreniris la ŝtuparon. Alveninte al la ŝtuparplaceto de l' kvara etaĝo, ili estis tuj enirontaj la mallarĝan koridoron, kiam la ĥirurgiisto ekrimarkis najle alfiksitan al muro, antikvan orumitan harpeton. Dekroĉinte ĝin, li konstatis post esplorado, ke mankas al ĝi nur du-tri kordoj. Anstataŭ realkroĉi ĝin al muro, li forportis ĝin; kaj fine alveninte kun

la tri aliaj en la misteran ĉambron, li zorge starigis ĝin sur la tablon.

“Kapitano,” li diris, “ideo min ekfrapis. Tiu ĉi harpeto kapablas esprimi la tutan gamon de l’ homaj emocioj. Ni do utiligu ĝin. Trans la koridoro, ĝuste kontraŭ tiu ĉi ĉambro, vi rimarkos alian ĉambron. Tie ni kaŝos nin. Per tiu ĉi harpeto vi povos komuniki al ni, ne sole viajn instrukciojn, sed ankaŭ viajn impresojn kaj rimarkojn. Ekzemple: malforta tuŝfrapeto sur tiun ĉi maldikan kordon signifas, ke vi ekrimarkas la malrapidan turniĝon de la anso. Unu glitfrapeto trans la kvar mezajn kordojn signifas, ke vi ion vidas eniri. Kaj laŭta ekfrapeto trans la tutan kordaron signalas, ke ni tuj alkuregu helpe en la ĉambron.”

La oficiro, kiu tute konsentis al tiu agmaniero, sidigis sin antaŭ la harpo, kaj atente ripetis tiujn, kaj du-tri aliajn interkonsentitajn kord-signalojn. Poste, kuŝigante sian sespafuleton sur la tablon, li anoncissin preta. La aliaj jam pretiĝis forlasi la ĉambron, kiam la ĥirurgiisto subite returnis sin. “Ĉu vi ankoraŭ deziras resti sola?” li demandis mallaŭte per petega voĉtono.

“Jes — ĉar sen tio niaj klopodoj ne efikos. Sed atendu momenton.” Kaj, detirante de l’ fingreto de sia maldekstra mano sigelringon, li diris balbute kaj konfuzvizaĝe: “Se io... okazos, transdonu ĝin al ŝi.” La ĥirurgiisto, balancante jese kaj malĝoje sian kapon, premis al li kortuŝite la manon, kaj senvorte eliris el la ĉambro.

La juna oficiro restis sola. Tiun ĉi fojon li ne alŝovis la riglilon...

Ankoraŭ mankis dudek minutoj ĝis la nokto-meza horo. Al la tri homoj, kiuj staris en la transkoridora ĉambro, tiuj minutoj ŝajnis semajndaŭraj. Ĉiu orelo streĉiĝis, por ne preterlasi eĉ la plej mallaŭtan sonon. Post tre longa korpremeganta atendo, la ĥirurgiisto enŝovis sian manon en sian veŝtpoŝon, kaj tuŝis la premilon de ripethorloĝeto. Tintado anoncis tri kvaronojn kaj dek-du minutojn. Nur tri minutoj ĝis la dekdua!

Unu minuto pasis... du... Kio estas? Nur ilia korbatado, kiu kunmiksiĝis kun la horbatado el tre malproksima preĝejturo. Kvin... ses... Subite klare aŭdiĝis el la kontraŭa ĉambro la sono de tuŝita harpokordo; signalo anoncanta la ekmoviĝon de l’ porda anso. La ĥirurgiisto sin klinis antaŭen, penante trapenetri okule la mallumecon. Nenio videbla — nenio ekaŭdebla! Subite terura korddisŝirego — kvazaŭ nerve ekscitita mano tutfingrante balais freneze la kordaron; tuj poste korŝiranta ekkriego — kaj profunda silento.

Per tri saltegoj la ĥirurgiisto kun siaj du kunuloj transiris la koridoron kaj forpuŝis la pordon. Kvazaŭ stoniĝinte de teruro, ili ekhaltis. Jen la juna oficiro antaŭenfalinta sur

la tablon — kaj sola en la ĉambro. Liaj fingroj estis interplektitaj konvulsie inter la kordoj de l’ harpo, kaj ĵetkovritaj de sango. Ĉiu haro, neĝblankiĝinta, elstaris rekte sur la kapo. Lia korpo ankoraŭ konvulsie tremetadis. La ĥirurgiisto rapidis al li, kaj, levinte lian kapon, fikse rigardis en liajn okulpupilojn.

Kion li vidis spegulitan en ili? Kian teruraĵon tiu rapida esploro senvualigis? Oni scios neniam. Lasta tremego skuis la korpon de l’ mortanto, kaj li refalis senmova kaj — senviva. La ĥirurgiisto, ekkaptante la lanternon de sur la tablo, direktis ĝiajn lumradiojn malsupren sur la polvokovritan pargeton. Jen de la pordo ĝis la tablo, enpresita en la polvo kaj klare rekonebla, vidiĝis la postsigno de l’ maldekstra piedo de kvazaŭ giganta birdo. Li serĉis vane la postsignon de la dekstra piedo. Ĝi tute mankis. Ĉu tiu lasta malkovro akordiĝis kun la bildo spegulita sur la pupiloj de l’ mortanto? Kredeble, ĉar la ĥirurgiisto kuregis el la ĉambro, ellasante korŝirantajn blekegojn, kiu eĥiĝis kaj re-eĥiĝis harstarige tra la malluma koridoro. Eĉ hodiaŭ li restas tremema kaj nekuracebla frenezulo.

La malpura tabulo, surhavanta la surskribon “Luebla,” staras ankoraŭ antaŭ la “Nigra Domo.”

LE LYS.

La Deveno de la Amikeca Pokalo.

De S. J. MANCHESTER, *Toronto*.

Reĝo Henriko de Navarre, dum la ĉasado, apartiĝis de siaj kunuloj kaj, soifante, haltis en apudvoja gastejo kaj petis pokalon da vino.

La servistino donante la pokalon al li — dum li ankoraŭ restis surĉevale — mallerte prezentis ĝin, efektive li ankoraŭ tenis en la mano la tenilon anstataŭ meti ĝin en la manon de la Reĝo. Iom da vino elversigis kaj la blankaj gantegoj de Lia Reĝa Moŝto makuliĝis. Rajdante hejmen li pensis, ke pokalo havanta du tenilojn vere permesus al la servistino tenadi unu tenilon ĝis li povos havigi al si firman premon sur la alia; tiamaniere reokazon de tiu mallertaĵo li povos eviti. Sekve Lia Reĝa Moŝto lasis fari en la reĝa potfabrikejo pokalon dutenilan, kaj sendis ĝin al la gastejo. Revizitante la gastejon, li denove petis pokalon da vino, kaj tiam, je lia mirego, la sama servistino, jam ricevinte fortajn ordonojn de sia mastrino, ke ŝi estu tre zorga pri la reĝa pokalo, ĝin prezentis al li tre rigide, tenante ĝin per la *du* teniloj. Tuj la feliĉiga penso eniris en la kapon de la Reĝo pri pokalo *tritenila*, kaj kiel eble plej oportune tion li farigis. “Nepre, el la tri teniloj,” naive diris la Reĝo, “mi povos ricevi unu!”

Jen estas la deveno de la pokalo amikeca.

Fabeloj.

De WILHELM HAUFF.

El germana lingvo tradukis J. W. EGGLETON.

(Sekvo.)

La vojaĝantoj interkonsente decidis ripozi la sek-vantan tagon en tiu ĉi karavanejo, por refortigi sin mem kaj siajn bestojn por la plua vojaĝo. Ankaŭ en ĉi tiun tagon ĝisdaŭris la hieraŭa gajeco, kaj ili sin donis al ĉiuspecaj ludoj kaj amuzaĵoj. Post komuna tagmanĝo ili alvokis la kvinan komerciston, Ali Siza, ke nun li pagu sian ŝuldon, kiel jam faris la aliaj, kaj rakontu sian historion. Li respondis, ke lia vivo estas tro malriĉa je frapantaj okazintaĵoj, kaj tial li ne volas paroli pri ĝi, sed rakontos al ili ion alian, nome: la fabelon pri la falsa sultanido.

La Fabelo pri la Falsa Sultanido.

Estis iam respektinda tajloro, nomata Labakano, kiu lernoservis ĉe lerta tajlorestro en Aleksandrio. Oni ne povas diri, ke Labakano kudradis mallerte; kontraŭe, li povosciis fari laboraĵojn aparte delikatajn. Kaj ni estus maljustaj, dirante, ke li estis mallaborema. Tamen ne ĉio estis en ordo en la kapo de la subtajloro. Okazis ofte, ke li kudradis seninterrompe dum tutaj horoj, tiel ke la kudrilo fariĝis brulruĝa en lia mano kaj ekfumigis lia fadeno; en tiaj okazoj li plenumadis laboraĵojn tute neimiteblajn. Sed alitempe, — kaj, bedaŭrinde, tio okazis plej ofte, — li sidadis absorbita en siaj pensoj, kun fiksa sencelaj okuloj; kaj en lia vizaĝo kaj tuta teniĝo estis io tiel stranga, ke lia majstro kaj liaj kunsubuloj, vidante lian distrekan mienon, diris ĉiufoje: "Labakano havas denove sian aristokratan vizaĝon."

Vendrede, kiam aliaj homoj pace revenadis de la matena preĝo hejmen al sia laboro, Labakano, surhavananta belan, penegon ŝparakiritan veston, elpaŝis el la moskeo, trairis per malrapidaj fieraj paŝoj la placojn kaj stratojn de la urbo, kaj kiam iu el liaj kamaradoj lin salutis, dirante: "Pacon al vi, Labakano," aŭ: "Kiel vi fartas, amiko?" li eksvingis grandanime la manon aŭ, en specialaj okazoj, klinis belmaniere la kapon. Kaj kiam lia majstro diris al li, ŝerce: "Naskita princo vi ja estas, Labakano," li ĝojis pro tio kaj respondis: "Ĉu ankaŭ vi rimarkis tion?" aŭ: "Mi jam de longe tiel pensas!"

Tia estis jam de longa tempo la stranga konduto de la respektinda tajloro Labakano, sed ĉar li estis en ceteraj rilatoj bonkonduta kaj lerta laboristo, lia estro toleradis liajn kapricojn. Okazis ĝuste tiutempe, ke Selim, la frato de l' sultano, haltis travojaĝe en Aleksandrio; kaj unu tagon li sendis festveston al la majstro, por ke ĝi estu de li korektita, kaj la majstro transdonis ĝin al Labakano, ĉar tiu ĉi faradis la plej delikatajn laboraĵojn. Vespere, kiam la majstro kaj la aliaj subuloj foriris, por mallaciĝi post la ŝarĝpenado de l' tago, Labakano, puŝata de nekontraŭstarebla sopiro, reeniris en la laborejon, kie pendis la vesto de la imperiestra frato. Longe li staris tie antaŭ la vesto, enpense admirante jen la belegan brodaĵon, jen la briletantajn ŝanĝkolorojn de la silko kaj veluro. Li ne povis sin deteni: kvazaŭ mallibervole li surmetis ĝin, kaj jen, ho miro! ĝi vestis lin tiel perfekte, kiel se ĝi estus por li farita. "Ĉu mi ne estas princo tute same bona kiel iu alia?" li demandis sin, paŝante en la ĉambro tien kaj reen. "Ĉu la majstro mem ne diris, ke mi estas princo naskita?" Surmetante la veston, la subtajloro ŝajnis samtempe alpreni tute reĝan karakteron; li ne povis forigi el sia spirito la penson, ke li estas nekonata reĝido, kaj kiel nekonata reĝido li nun decidis forvojaĝi en la mondon kaj tian lokon forlasi, kie la homoj estas tiel malsaĝaj, ke ili ne povas vidi, sub la kovraĵo de lia malalta vivstato, lian ennaskitan indecon. Ŝajnis al li, kvazaŭ la belega vesto estas al li sendita de iu bonvola feino; li do bone sin gardis malŝati tiel

multvaloran donacon, enpoŝigis la malmultan monon, kiun li havis kontante, kaj, dum favorkovris lin la mallumo de la nokto, li ekformarŝis el la pordego de Aleksandrio.

Dum li vojaĝadis, la nova princo elvokis ĉiuloke grandan miron, ĉar la belega vesto kaj lia serioza, majesta teniĝo tute ne konvenis al piediranto. Kiam, pri tio, oni faris al li ian demandon, li ĉiufoje respondis kun misteroplena mieno, ke la afero havas kaŭzon tute specialan. Sed vidante, ke li faras sin ridinda per sia piedirademo, li aĉetis por malalta prezo maljunan ĉevalon, kiu trafe al li konvenis, ĉar, havante neŝanceblan trankvilecon kaj mildecon de animo, neniam ĝi embarase devigis lin prezentiĝi kiel lerta rajdisto, kio tute ne estis lia forta flanko.

Unu tagon, dum li vojiris malrapide antaŭen sur sia Murva, — tiel li nomis sian ĉevalon, — alvenis alia rajdanto, kiu petis permeson rajdi en lia societo, ĉar, diris li, per interparolado mallongiĝos al ili la vojo. La rajdanto estis gaja junulo, bela kaj ĝentilmaniera. Li tuj komencis kun Labakano interparoladon pri "kien" kaj "de kie"; kaj montriĝis, ke ankaŭ li, same kiel la tajloro, eliris sencele en la mondon. Li diris, ke li nomiĝas Omar, estas nevo de l' bejo Elfi, la malfeliĉa Paŝao de Kajro, kaj nun vojaĝas de loko al loko, por plenumi komision, kiun konfidis al li lia onklo sur sia lito de morto. Kun sama nekaŝemeco Labakano ne volis rakonti pri siaj propraj cirkonstancoj, sed malklare komprenigis al la noveveninto, ke li estas de alta deveno kaj vojaĝas pro sia plezuro.

La ambaŭ junuloj plaĉis multe unu al la alia kaj daŭrigis kune la vojon. La duan tagon de l' komuna vojaĝo Labakano demandis sian kunrajdanton pri la komisiono, kiun li devas prizorgi, kaj eksciis, je sia granda miro, jenon:—Elfi Bejo, la Paŝao de Kajro, edukis Omar'on de lia plej frua infaneco, kaj tiu ĉi neniam konis siajn gepatrojn. Fine, kiam la Bejo estis surprize atakita de siaj malamiko kaj, post tri malfeliĉaj bataloj, devis forkuri, mortige vundita, li malkaŝis al sia zorgato, ke li ne estas lia nevo, sed la filo de potenca monarĥo, kiu, pro timo de la profetaĵoj de siaj astrologoj, forigis la junan principon de sia kortego, ĵurante, ke li ne volas lin revidi pli frue ol je lia dudek-dua naskotago. Elfi Bejo ne diris al li la nomon de lia patro, sed donis al li plej precizajn ordonojn, ke, la kvaran de la venonta monato Ramadan, je kiu tago li atingos la aĝon de dudek du jaroj, li troviĝu ĉe la famekonata kolono El-Seruĵa, je kvar tagvojaĝoj oriente de Aleksandrio; tie li transdonu al la viroj, kiuj staros apud la kolono, ponardon, kiun li donis al li, kaj diru al ili: "Jen mi estas, kiun vi serĉas"; se ili respondos: "Laŭdata estu la Profeto, kiu vin gardis," li tiam sekvu ilin; ilin kondukos lin al lia patro.

Tre mirigis la tajloron Labakanon ĉi tiu sciigo. Per envidemaj okuloj li de nun rigardis la principon. Kolerigis lin la penso, ke al tiu ĉi Omar, kiu jam sen tio havas la famon esti nevo de potenca paŝao, la sorto plie donis rangon de principo, sed al li mem, kiu ja posedas ĉiujn princajn ecojn, ĝi donacis, kvazaŭ por moko, senfaman naskiĝon kaj vivovoĵon tute ordinaran. Li faris komparojn inter si mem kaj la principo. Li devis konfesi al si, ke tiu ĉi lasta havas trajtojn de vizaĝo treege allogajn; belaj vivecaj okuloj, agla nazo, mildaj servemaj manieroj, unuvorte, ĉiuj eksteraj perfektaĵoj, kiuj povas iun rekomendi, estis liaj. Sed kvankam li ne povis ne konfesi la meritojn de sia kunulo, tamen li trovis nekontraŭdirebla, ke homotia, kia li Labakano, estus, sen ia dubo, eĉ pli bonvena al la princa patro, ol la vera principo.

Ĉi tiuj pripensoj persekutadis Labakanon dum la tuta tago, kaj la sekvintan nokton li eĉ ekdormis kun ili. Sed kiam li malfermis matene la okulojn, kaj lia unua rigardo renkontis la kuŝantan apud li Omar'on, kiu povis dormi tiel trankvile kaj sonĝi pri sia certa

feliĉo, vekigis en li la penso, tion akiri al si, aŭ ruze aŭ perforte, kion malfavora sorto rifuzis. La ponardo, tiu ekkona signo de la hejmen reyenanta principo, kroĉigis al la zono de l' dormanto; singarde, senbrue li eltiris ĝin, por enpuŝi en la bruston de ĝia posedanto. Sed eĉ la penso de mortigo teruris lian paceman tajloran animon; li do kontentigis alproprigante la ponardon kaj bridante por si mem la pli rapidan ĉevalon de l' principo; kaj antaŭ ol Omar vekigis kaj sin vidis senigita je ĉiuj siaj espero, lia perfida kunvojaĝanto jam malproksimiĝis je sufiĉe multe da mejloj.

Estis ĝuste la unua tago de la sankta monato Ramadan, kiam Labakano pirabis la principon; li do havis ankoraŭ kvar tagojn, por atingi la kolonon El-Seruja, kiu estis de li bone konata. Kvankam la loko, kie troviĝis ĉi tiu kolono, estis malproksima je ne pli ol du tagvojaĝoj, tamen li tre rapidis por tien alveni, ĉar ĉiam li timis, ke la vera principo alvenos unua. En la fino de l' dua tago Labakano ekvidis la kolonon El-Seruja. Ĝi staris sur malgranda monteto en vasta ebenaĵo kaj estis videbla el du-trihora distanco. Ĉe tiu ĉi vido, la koro de Labakano ekbatis pli laŭte. Kvankam, dum la du ĵus pasintaj tagoj, li jam havis sufiĉe da tempo por pripensi la rolon, kiun li devos ludi, tamen lia malbona konscienco faris lin iom timema; sed fine la penso, ke li ja estas naskita princo, revekis lian kuraĝon, kaj kun renovigita memfido li aliris sian celon.

La ĉirkaŭaĵoj de la kolono El-Seruja estis senhomaj kaj dezertaj; kaj se la nova principo ne havus, jam por kelkaj tagoj, sufiĉe da provizaĵoj, embarasus lin iome la zorgo pri lia vivteno. Li nun haltis kun sia ĉevalo sub kelkaj palmoj kaj tie atendis, kion sendos al li lia sorto. Ĉirkaŭ la morgaŭa tagmezo li ekvidis grandan procesion de ĉevaloj kaj kameloj, venantan tra la ebenaĵo en direkto al la kolono El-Seruja. La procesio haltis ĉe la malsupro de l' monteto, sur kiu staris la kolono; oni starigis belegajn tendojn, kaj la tuto aspektis kiel karavano de riĉa paŝao aŭ ŝejko. Labakano prave konjektis, ke ĝuste pro li tiuj multaj homoj alvenis; kaj volonte li vidigus al ili jam hodiaŭ ilian estontan estron, sed li moderigis sian deziregon prezentiĝi kiel princo, ĉar ĉiukaze la venonta mateno ja plene realigos liajn plej ambiciajn esperojn.

La matena suno vekis la feliĉegan tajloron por la plej grava momento de lia vivo, kiam li leviĝos el sia malalta sfero kaj stariĝos flanke de princa patro. Estas ja vero, ke, bridante sian ĉevalon, por alrajdi al la kolono, li ekpensis momente pri la maljusteco de sia entrepreno, kaj image li prezentis al si la doloron de l' princa junulo, trompita de liaj belaj espero; sed la kubo estis ĵetita, li jam ne povis malfari, kio estis farita, kaj lia memestimo diris al li en la orelon, ke li havas aspekton sufiĉe majestatan, por sin prezenti kiel filo al la plej potenca el la reĝoj. Sentimigite de ĉi tiu penso, li sidiĝis sur sian ĉevalon, prenis sian tutan kuraĝon en manoj por igi ĝin orde galopi, kaj post malpli ol kvarono da horo li jam atingis la malsupron de l' monteto. Li desaltis de sia ĉevalo kaj alligis ĝin al unu el la arbustoj, kiuj kreskis tie en sufiĉe granda nombro; poste li eltiris la ponardon de l' principo Omar kaj eksupreniris la monteton. Ĉe la piedo de l' kolono staris ses viroj. Tiuj ĉi akompanis maljunulon kun nobla reĝa mieno: lia belega orbrodita kaftano, zonita per blanka kaŝemira ŝalo, lia blanka turbano, ornamita per fulmetantaj juveloj, montris lin homo riĉa kaj altranga. Labakano, alpaŝinte, sin klinis antaŭ li malalte kaj parolis, prezentante al li la ponardon:

"Jen mi estas, kiun vi serĉas."

"Laŭdata estu la Profeto, kiu vin gardis," respondis la maljunulo, kun larmoj de ĝojo; "ĉirkaŭprenu vian maljunan patron, kara mia filo Omar!"

La bona tajloro estis de ĉi tiuj solenaj vortoj tre kortuŝita kaj ĵetis sin, duone ĝojante, duone hontante, en la brakojn de l' maljuna princo. Sed nur dum unu

momento estis al li permesate ĝui la feliĉegon de lia nova rango. Elrektiginte el la brakoj de l' princa maljunulo, li ekvidis rajdanton rapidantan tra la ebenaĵo en direkto al la monteto. La rajdanto kaj lia ĉevalo prezentis strangan vidaĵon; ĉu pro obstineco, ĉu pro laceco, la ĉevalo, ŝajne, tute ne volis pluen: ĝi ŝoviĝis antaŭen per falsanceliĝa irado, kiu estis nek paŝado nek trotado, kaj per manoj kaj piedoj la rajdanto instigadis ĝin al pli rapida kurado. Baldaŭ, tro baldaŭ Labakano rekonis sian ĉevalon Murva kaj la veran principon Omar; sed jam ekloĝis en li la demono Mensogo, kaj li decidis, kio ajn okazos, valorigi kun fera frunto siajn uzurpitajn pretendojn.

Jam el malproksimo oni vidis la rajdanton signogestadi per la mano; kaj nun, malgraŭ la malbona irado de l' ĉevalo Murva, li jam alvenis, desaltis teren kaj eksupreniris kurege la monteton. "Haltu!" li kriis, "kiu ajn vi estas, haltu! kaj ne lasu vin trompi de plej malnobla mensogulo. Estas *mi*, kiu nomiĝas Omar; kaj neniun mortemulo kuraĝu profani mian nomon!"

Granda miro pentriĝis sur la vizaĝoj de la apudstarantoj pro ĉi tiu ŝanĝiĝo de aferoj; sed pli ol ĉiuj konsternita ŝajnis la maljunulo, kiu nun direktadis demandajn rigardojn jen al tiu, jen al alia. Dume Labakano parolis kun penego akirita trankvileco: "Favora mia estro kaj patro, ne lasu vin trompi de tiu homo. Ĝi estas, kiom mi scias, iu freneza tajloro el Aleksandrio, nomata Labakano, kiu meritas nian kompaton, pli ol nian koleron."

Ĝis furiozeco incitis tiuj vortoj la principon. Ŝaŭmante de kolerego, li volis trapuŝiĝi ĝis Labakano, sed la ĉirkaŭstarantoj sin ĵetis inter ili kaj tenis lin firme, kaj la maljuna princo parolis: "Vere, filo mia, la kompatindulo estas freneza; oni ligu lin kaj sidigu sur unu el niaj dromedaroj; eble ni povos iel helpi la malfeliĉulon."

Jam kvietiĝis la kolerego de l' principo; plorante, li kriis al la princo: "Mia koro al mi diras, ke vi estas mia patro; mi ĵurpetas vin, pro memoro de mia patrino, aŭskultu min!"

"Sankta mia Dio!" respondis la alia; "li jam rekomencas deliri; kiel la frenezaj ideoj nur venas al li en la kapon?" Dirinte tion, li prenis Labakanon je la brako kaj lasis sin konduki malsupren de la monteto. Ili ambaŭ sidiĝis sur belajn ĉevalojn, drapiritajn per riĉaj kovriloj, kaj ekforrajdis tra la ebenaĵo frunte de l' tuta procesio. Sed al la malfeliĉa principo oni kunatenis la manojn kaj ligis lin firme sur dromedaro, kaj apud li restis ĉiam du rajdistoj, kiuj havis por ĉiu lia movo plej atenteman okulon.

La maljuna princo estis Saaŭd, sultano de la Vahabanoj.* Longan tempon li vivis seninfana, ĝis fine al li naskiĝis principo, pri kiu li jam de tiel longe sopiris. Sed la astrologoj, kiujn li demandis pri la sorto de l' knabo, deklaris, ke ĝis lia dudek-dua vivjaro minacados lin la danĝero, esti forpelita de iu malamiko. Por tion eviti, la sultano fordonis la infanon al sia malnova fidinda amiko Elfi Bejo, por esti de li edukata; kaj de tiu tempo, dum dudek du dolorplenaj jaroj, li atendis lian aperon. Ĉi tion la sultano rakontis al sia supozata filo, kaj esprimis grandan kontentigon pri lia bela staturo kaj lia dignoplena teniĝo.

Kiam ili venis en la landon de l' sultano, ĉie la loĝantoj akceptis ilin per ĝojokrioj, ĉar jam tra ĉiuj urboj kaj vilaĝoj disvastiĝis kun rapideco de fulmo la famo pri la alveno de la sultanido. Sur la stratoj, sur kiuj ili trapasis, oni jam starigis arkojn el floroj kaj branĉoj, brilegaj ĉiukoloraj tapiŝoj ornamis la domojn, kaj la popolo laŭte gloris Dion kaj lian Profeton, kiuj sendis al ili tiel belan sultanidon. Ĉio ĉi tio plenigis per feliĉo kaj ĝojo la fieran koron de l' tajloro; sed des pli malfeliĉa sendube sin sentis la vera Omar, kiu, ankoraŭ mankatena, sekvis en silenta malespero la

* Mahometana sekto, fondita de Abd ul Wahab, ĉirkaŭ la jaro 1745.

procesion. Neniu atentis lin ĉe la ĝenerala ĝojego, kiu tamen en realeco rilatis ja lin. La nomon Omar kriadis miloj kaj miloj da voĉoj, sed pri li, la laŭrajta portanto de la nomo, neniu interesiĝis; nur tiu aŭ alia demandis, kiun oni kunforkondukas tiel firme ligitan, kaj terure sonis en la orelo de l' sultanido la respondo de liaj gardantoj: "Ĝi estas freneza tajloro."

Fine la procesio alvenis en la ĉefurbon de l' sultano, kie oni jam faris, por ilin akcepti, preparojn eĉ pli grandiozajn, ol en la aliaj urboj. La sultanino, maljuneta altrespektinda virino, atendis ilin kun sia tuta korteganaro en la plej belega salono de l' palaco. La plankon de ĉi tiu salono kovris grandega tapiŝo; la muroj estis ornamitaj per helblua ŝtofo, kiu pendis de grandaj arĝentaj hokoj per oraj ŝnuroj kaj kvastoj.

Estis mallume, kiam la procesio alvenis; tial oni jam ekbruligis en la salono multe da kuglerondaj koloraj lampoj, kiuj faris el la nokto helan tagon. Ili elradiadis plej klare kaj plej multkolora en la profundo de l' salono, kie sur trono sidis la sultanino. La trono staris sur kvar ŝtupoj kaj estis ĉirkaŭforĝita per senmiksa oro kaj enmete ornamita per grandaj ametistoj. La kvar plej eminentaj emiroj tenadis super la kapo de l' sultanino baldakenon el ruĝa silko, kaj la Ŝejko de Medina ventumadis ŝin per ventumilo el pavaj plumoj.

Tiel la sultanino atendis sian edzon kaj sian filon. Tiun ĉi lastan ankaŭ ŝi neniam revidis de lia naskiĝo, sed signifoplenaj sonĝoj jam aperigis al ŝi la infanon, pri kiu sopiris ŝia koro, kaj tial ŝi estis certa, ke eĉ el inter miloj da aliaj ŝi tuj lin povus rekonii. Nun ekaŭdiĝis la bruoj de la alproksimiĝanta procesio, trumpetado kaj tamburado intermiksiĝis kun la ĝoja aplaŭdado de l' popola amaso, la hufoprapado de la ĉevaloj eksonis sur la korto de l' palaco, ĉiam pli kaj pli proksime bruadis la paŝoj de la venantoj, malfermegiĝis la pordoj de l' salono, kaj tra la vicoj de la falantaj sur la vizaĝon servistoj rapidis la sultano, tenante sian filon per la mano, antaŭ la tronon de l' patrino.

"Jen," li parolis, "mi alkondukas al vi tiun, pri kiu vi de tiel longe sopiras."

(Daŭrigota.)

Libraro kaj Gazetaro.

La Revuo (Decembro).—El "Marta," la kortuŝanta pola rakonto, tradukita de nia Majstro, ni elĉerpas la jenajn notindajn esprimojn: La sekvantan tagon Marta *timigis*, kiam ĉe la matena lumo ŝi *ekvidis* la vizaĝon de sia infano (Next day Martha *became alarmed* when she *caught sight* of the face of her child in the morning light).—La juna virino forturnis sin al la fenestro kaj konvulsie *interfingris la manojn* (The young woman turned away to the window and convulsively *wrung her hands*).—Tial laboristinoj sin puŝas al ni, amase sin puŝas. Estas vera *interpuŝiĝo* (That is why work-women force themselves upon us, rush in crowds. It is a real *scramble*).—Ŝi aŭdis post ŝi brueton, konsistantan el tre mallaŭta *fluŝado* (Germ. *flüstern*) kaj ankoraŭ pli mallaŭta ridado (She heard behind her a slight noise, made up of very low *whispering*, and still lower laughter).—Mi estus ribela kontraŭ la vorto de Dio, se mi *kolerus* Sinjorinon Swicka (I should be rebellious against the word of God if I were *angry with* Mrs. S.).—Unu el la helpantoj de la juvelisto *alŝovis tabureton* al la virino (One of the jeweller's assistants *pushed a stool* towards the woman).—Unu el ili *facetis* kaj poluris multekostajn ŝtonojn de diversa grandeco (Some of them *cut and polished* precious stones of various sizes).—Unu desegnis *modelojn* de ĉenetoj, braceletoj, k.t.p. (One drew *patterns* for chains, bracelets, &c.).—Mi *scias* desegni *modelojn* (I *know how to draw patterns*).—Donadu *akurate* la

medikamenton (Give the medicine *regularly*).—La infano estas malforta kaj *kadukiĝanta* (The child is weak and *failing*).—La medikamento, kiun mi *preskribis* (The medicine I have *prescribed*).—Ho! tiam *eble* venu morgaŭ (Oh, then you *might* come to-morrow!).

En la plua enhavo de ĉi tiu speciale interesa numero troviĝas du el la poemoj de S-ro Clarence Bicknell, "Fido" kaj "La Maro," premiitaj en la konkursoj 3 kaj 21 de la Floraj Ludoj, kaj artikolo, "Taŭgeco de la Esperantistaj Kongresoj por la Disvastigado de la Interna Ideo de Esperanto," de S-ro Oscar van Schoor, premiita en la 9a konkurso. "Vilaĝanaj Asocioj en Eŭropaj Landoj" estas grava kaj faktoplena artikolo de D-ro N. Kabanov. "Postkongreso," de Prof. Karlo Bourlet, sprita rakonto pri la vojaĝo kaj kongreseto en Valencio, kaj "Babilado," pri lingvaj aferoj kaj la esenco de Esperanta libereco, verkita de tiu sama sinjoro, finas la numeron.—E. A. M.

Kalendaro por Lingva Ripetado.—Lerte aranĝita, bele presita murkalendaro de granda formato (13 x 8 coloj), kun, flanke de ĉiu dato, kelkaj bone elektitaj utilaj, ĉiutagaj frazoj kaj proverboj en kvar lingvoj: Esperanto, franca, germana kaj angla. Ni tre varme rekomendas ĝin al la lingvaj lernantoj. Ĝi estas verkita de S-ino Frieda Döninghaus kaj F-ino H. de Chalmot, kaj aĉetebla ĉe la eldona firmo, Döninghaus kaj Ko., Köln a. Rh.-Liedenthal, aŭ ĉe B.E.A., prezo 1ŝ. 9p. afrankite.

Aliaj Verkoj Ricevitaj.—*Klucz Esperanto*, pola ŝlosilo (sistemo Ĉefeĉa), eldono de Jan Günther, Varsovio; *Cheia limbii Esperanto*, rumana ŝlosilo (sistemo Ĉefeĉa), eldono de Editura Esperantista Romana, Galatz, str. Speranta, No. 1; ambaŭ ankaŭ aĉeteblaj ĉe Internacia Propagandejo Esperantista, 135, High Holborn, London, W.C.—*La Kormalsanoj, iliaj kaŭzoj kaj kontraŭbatalo*, priskribo populara de D-ro O. Burwinkel, laŭ la 10-12a pliigita kaj plibonigita germana eldono, esperantigis D-ro Kunschert, prezo Sm. 0.50 (1ŝ. 1p. ĉe B.E.A.), eldonita de Esperanto Verlag Möller kaj Borel, Berlin.—*Teorio pri Evolucio de Kono*, verkita de Nadina Kolovrat, prezo 0.20 Sm. (7p. ĉe B.E.A.), eldonita de *Le Monde Espérantiste*, 3, rue Sophie-Germain, Paris.—*Une heure d'Espéranto*, de Th. Cart, en la bulgara lingvo, tradukita de Iv. H. Krestanof el Pirdop, estanta No. 1 de Bulgara Esperanto-Biblioteko, ĉe Esperanto-oficejo, Pleven, Bulgarujo.—*La Aŭstralia Verda Stelo*, malgranda gazeto parte hektografita, parte tipografita, kun ilustraĵoj, eldonita de Geo. Collingridge, Hornsby, N.S.W.

Vivu la Stel'!

Ni ricevis de amiko Londona plendon, ke li malofte renkontas sur sia ĉiutaga vojo Esperantiston, kiu portas nian insignon: la kvinpinta stelo. Li prave esprimas sian miron pri tio. Ni scias, ke multaj timas porti la stelon, ĉar ili opinias sin ankoraŭ ne sufiĉe lertaj pri la lingvo; sed tiun timon ili devus malatenti! Ne nur ĉiu kompetentulo, sed ankaŭ ĉiu lernanto, eĉ eklernanto devus konstante vidigi sian stelon. Ne timu pro tio, ke en okazo de renkontiĝo kun alilanda Esperantisto vi eble ne povus kompreni lin. Almenaŭ vi povus *iel helpi* al li. Sed ne tio estas la ĉefa valoro de la stelo en nia lando. La ĉefa valoro estas, ke ĝi altiras la atenton de la scivolemuloj. Al ni persone, en la diversaj neesperantistaj kunvenoj kaj festoj, kiujn ni ĉeestas, oni tre ofte demandas: "Kion signifas via stelo, sinjoro? Mi tre dezirus scii pri tio." Jam multajn mi interesis pri nia lingvo en tiu maniero—kaj ĉiu povas, kaj por la bono de la afero *devus*, fari same. Ne timu do, ĉie kaj ĉiam portadi, ĉiuveste, la "stelon de l' Espero," kaj helpu montri nian veran multnombrecon.—*Ekstimulo*.

Notoj pri kelkaj Kantoj.

Oni ne rajtas plendi, kvazaŭ la Esperantistoj ne havus bonajn kantojn; ili jam ekzistas multnombro, tiel por solistoj, kiel por ĥoroj. Kiam ajn la sekretarioj volas aranĝi koncertojn, ili sin turnu al la listo en nia gazeto; ili tie trovos, ke estas haveblaj la tekstoj de multaj konataj britaj melodioj, ekzemple en *Esperanta Ĥoro*, de M. C. Butler, kaj en la *Tekstaro de Britaj Kantoj* (nova eldono baldaŭ aperos). Kvarvoĉaj aranĝoj por kelkaj el la kantoj en tiu lasta kolekto estas aĉeteblaj; inter aliaj estas: "Valo de Avoko" ("The Vale of Avoca"), "Harpkantisto" ("The Minstrel Boy"), "Alan Riverbordo" ("On the Banks of Allan Water"), kaj "Dolĉa Vent'" ("Sweet and Low").

Kompreneble, ĉiu grupanaro scias kanti "La Espero," muziko de F. de Mênil; kaj nun feliĉiĝos ekscii, ke ĵus aperis bonega marŝkanto *Al la Fratoj*, kiun certe oni trovos tre efika entuziasmigilo ĉe komenco de ĉiu kunveno. La liniaro sufiĉas por enteni ĉiujn notojn de la ario, tial ordinara soprana voĉo povas facile ĝin kanti; tamen ĝi plej bone taŭgos kiel unisona ĥorkanto, estante tre vigla kun taŭga, forta akompanaĵo. Ni forte opinias, ke tiu ĉi ario fariĝos tiel bone konata kiel tiu de "La Espero" de F. de Mênil.

Al la Fratoj. Vortoj de D-ro L. L. Zamenhof, muziko de Stanislav Suda. Prezo 25 Sd. ĉe Esp. Klubo en Plzen, Bohemujo. Tiu ĉi estas verkita de fama bohema komponisto, blindulo, kiu krom multaj muzikaĵoj por fortepiano, violono, orkestro, ŝatataj de siaj kunlingvanoj, komponis tri operojn.

Aliaj novaj ĥoroj estas la sekvantaj, luditaj en la Kvina Kongreso:—

Akcepto, ĥoro. Poezio de F. Pujula y Valles, muziko de J. B. Lambert. Eldonita de Dotesio, *Portal del' Angel 173, Rambla S. Joseph 29, Barcelono*.

Al la Fratoj, ĥoro senakompana, unisone kun fortepiano. Muziko de Onía Farga. Ĉe Henrich kaj Ko., Barcelono. Ankoraŭ unu aranĝo al la teksto de Zamenhof, unisona ĥoro senakompana, prezentita en la Barcelona Kongreso.

Nun, pri kantoj por solistoj. Kelkaj estas jam priskribitaj en tiu ĉi gazeto, kaj tiu ĉi listo estas nur de kelkaj aliaj aldonataj; plenan liston oni ne povas havi, ĉar oni ne sendas ĉiujn muzikverkojn al ni.

Grafo Alvenis, popola itala kanto (vidu tekston apude "*Pria venne un Conte*"), tradukita de Clarence Bicknell. Eldonita de A. Tellini, Bologna, Italujo, prezo 20 Sd. Tre agrabla amkanto, taŭga por malpeza voĉo, akompanata de gitaro. La muziko estas kun akompanaĵo por fortepiano kaj por gitaro.

En Monto. Vortoj de H. Sentis, muziko de Victor Bendix. Eldonita de W. Hansen, Kopenhago kaj Leipzig. Unu el la plej bonaj kantoj, kiujn la Esperantistoj havas. La skribanto kun grandega ĝojo aŭdis ĝin kantatan en "Æolian Hall," Londono, kiam la fama baritono Smedes ankaŭ kantis "La Kapelo" kaj "Nokta Poemo." La komponisto bonege prezentas en la harmoniaĵo la vipon de la vento sur la Alpoj, kaj la tuta kanto estas plena de notoj taŭgaj al la sento de la poezio, notinda pro ĝia originaleco.

Lorelej'. El Heine, tradukis L. L. Zamenhof, muziko de Grace Lees, L.R.A.M. Eldonita de A. Bésnard, 26, Rue Antoinette, Paris. Kompreneble estas iom riske elpensi novan melodion por kanto jam internacie konata, tamen tiu ĉi certe pravigas la provon.

Mi Aŭdas Vin. Vortoj de Leono Zamenhof, muziko de H. Harris. Facila kaj agrabla melodio, revema, kun taŭga, malpeza akompano. Malpeza baritono aŭ mezosoprano povus ĝin kanti tre efike.

Mi Aŭdas Vin. Muziko de S. McBurney. Bona soprana kanto kun angla traduko.

Mi Aŭdas Vin. Muziko de F. de Mênil. Ankoraŭ

alia por soprano, tre efike kantita en la Dua Brita Kongreso de F-ino A. C. Diaper.

La Nokta Parado. Vortoj de V. A. Jukovskij; traduko A. Fjodorov. Muziko de M. I. Glinka. Prezo 50 Sd. Eldonita de A. Fjodorov, "*Simfonio*," str. Nikitskaja, Moscow. Bonega basa kanto de la famekonata rusa komponisto Glinka. Parade marŝas je la noktomezo fantomoj el ĉiuj anguloj de la terglobo. Al anglaj oreloj ĝi ŝajnos eble iom unutona; tamen, lerte farita, la harmoniaĵo kaj ario havos efekton funebreteruran, kaj imponantan.

Oni diras: Malsaĝul'. Vortoj de L. A. Meyr; traduko A. Fjodorov. Muziko de A. Rusanov. Eldonita de A. Fjodorov. Alia bona rusa kanto por basoj. En ĝi oni rimarkas neordinaran takton, t.e. la kvintaktan. La kantonto bezonos tre lertan akompaniston, kaj en tiaj cirkonstancoj la kanto bone efikus. La vortoj traktas trinkulon. E. PARKER.

Pria Venne un Conte.

Grafo alvenis; ĝentile li diris:

"Jen bela floro, jen bela flor'!"

Al la sinjoro dankojn mi donis
Sen mia kor'.

Poste markizo — al mi li prezentis

Ringon el oro, ringon el or';
Pro la honoro dankojn mi donis
Sen mia kor'.

Reĝo lin sekvis, kronon donacis

De grandvaloro, de grandvalor';
Pro la trezoro mire mi dankis
Sen mia kor'.

Fine junulo, nek nobla nek riĉa,

Sed kun adoro, sed kun ador';
Pro lia koro dankojn mi donis
Kun mia kor'.

Barcarola Veneziana.

Al vi, bela amatino,

Ĉian benon donis Di';

Venu, mia karulino,

En la barkon tie-ĉi.

Vi aŭskultos korsekreton

Kie aŭdos ĝin neni';

Do ensaltu la barketon

Kaj sidiĝu apud mi.

Ĉar okuloj viaj brilas

Kiel steloj en ĉiel',

Kaj la buŝo nur distilas

La dolĉecon de miel',

Mi kisados la buŝeton

Kie vidos nin neni':

Do ensaltu la barketon

Kaj ripozu apud mi.

CLARENCE BICKNELL

S-ro Clarence Bicknell skribis al ni: "Hodiaŭ mi pensis, ke eble plaĉus al vi kelkaj popularaj italaj kantetoj. La lastan someron mi tradukis kvindek el ili. Se ili plaĉas al viaj legantoj, mi povos sendi la muzikon, laŭ ilia peto, kiu kostas nur dek aŭ dek kvin centimojn."

Esperanto Progress Abroad.

Argentina.—A strong Esperantist Group has lately been established at CORDOBA, the capital of the province of the same name.

Belgium.—The quarterly meeting of the Belgian Esperantist League took place at ANTWERP on November 21. — Vigorous propaganda is being carried on at BRUSSELS. The "Esperantista Pioniro" Group, which meets every Saturday at the *Cercle Polyglotte*, to which it is allied, increases daily in numbers and importance. This group and the other Brussels group, "La Zamenhofa," celebrated the birthday of the *Majstro* by a very successful dinner in the "Moulin d'or" restaurant. Similar festivities took place in Antwerp, Liège, Bruges, Ghent, and Moresnet. — The new Belgian "Adresaro" or Esperantist Directory has more than 3,000 names. The progress made in Belgium during the last eighteen months has been remarkable, greatly owing to the ceaseless activity of the president of the Belga Ligo. — (Com.)

Brazil.—Esperanto is steadily making new adherents in this progressive State. Several new groups are announced in the latest number of *Brazila Esperantisto*, and much interest is being aroused in the national Press and in educational circles. In RIO DE JANEIRO the Brazilian Esperanto Club is regularly holding well-attended meetings, and new groups are formed or forming in the suburbs. D-ro Affonso Celso, a famous Brazilian author and prominent Roman Catholic, Academician and professor at the Faculty of Jurisprudence, recently recorded in the important gazette, *Jornal do Brasil*, his hearty approval of Esperanto, and advocated the translation of the Bible into the language. — In the principal Customs and telegraph offices in the capital are now to be seen, alongside the ordinary official notices, translations in Esperanto. — An Esperanto course is being held in the municipal school José de Alencar, under the direction of the headmistress.

France.—An International Esperanto Police Association has been founded, with headquarters at the PARIS Prefecture of Police. All who are interested in this matter are requested to write (enclosing reply-coupon) to the secretary of the Association: S-ro Miguière (Police Inspector and President of the Parisian Police Club), *Préfecture de Police, Paris*. Membership in the Association is free of charge. — Esperanto has lately for the first time been officially admitted to the programme of a Parisian municipal school. The honour of having brought this about belongs to Mons. E. Anfroy, a teacher in the public elementary school in the rue Martel, 10e arrondissement. Thanks to the sympathetic support of his chief, and the approval and help of a progressive inspector, Mons. Belot, M. Anfroy has received, through the intermediary of the director of elementary instruction in the Department of the Seine, special permission from the Prefect to teach Esperanto twice weekly to his scholars. Some thirty pupils, eleven to thirteen years old, are now under his instruction. — The Town Council of LE CREUSOT has voted a subvention of 500 francs to the local Esperanto Group, for the organisation of the Third Federal Esperanto Congress, to be held in that town next spring. — The Syndicat d'Initiative d'Anjou is publishing, for the summer of 1910, a very fine 200-page illustrated guide-book to the Department of *Maine-et-Loire*. The guide-book, which will be distributed free of charge to the French and foreign tourists who annually visit this beautiful district, will be printed in three languages: French, English, and Esperanto, in parallel columns. Application for same should be made to the "Iniciativa Sindikato," 24, rue Chevreul, Angers, or, for advertisements, to M. Ch. Hirvyl, 24, avenue Vauban, Angers. — The *Echo du Louhannais* publishes the fol-

lowing resolution of the Corporation of LOUHANS, put forward at a recent meeting: "Whereas the multiplicity of languages hinders communication between the peoples; whereas it would be of advantage were one sole language to be used to facilitate international relations, on condition that it be neutral, rich, and easy; whereas Esperanto meets those conditions, and has demonstrated that fact by long and general experiment; whereas it is used by thousands in all civilised lands; whereas its excellence—as has been the case with all inventions and discoveries—has been sufficiently proved by private initiative; and whereas it is fitting that the various Governments now make decision in its favour: the Corporation expresses the desire that Esperanto be introduced into educational programmes in the schools."

—A sign of the times: In the trade weekly, *Algérie-Transports*, published at Algiers, we note an advertisement in *Esperanto* of the COMPAGNIE INTERNATIONALE DE WAGONS-LITS, giving particulars of winter rearrangements in connection with the sleeping-train service of the Paris-Lyons-Mediterranean Railway Company.

Germany.—The *Germana Esperantisto* for December announces the opening of sixteen new courses and the founding of seven new groups. — AUGSBURG: A propaganda circular sent out to all higher-grade schools has roused great interest in Esperanto, and pupils in large numbers are attending the special courses since arranged. An official Esperanto course for policemen has been started by the Corporation. — DRESDEN: The "Societo Esperanto" here now consists of thirteen groups, with 540 members. During October alone sixty new members joined. Special classes have been arranged for tramway officials and waiters. Twenty-five members of the Red Cross Society have joined the special course under Herr Elb. Esperanto is being taken up by increasing numbers of shorthand-writers and business men. — Following on a lecture given before the Union of higher postal officials in HANAU, a special Esperanto course for post-office employés is being given. — Ninety-one workpeople have enrolled for an Esperanto course arranged in MUNICH by the local Esperantist Workpeople's Club, which now has forty-two members. — PLAUEN I. V.: A second Esperanto course has just been opened at the Y.M.C.A. — Among the thirty-eight pupils in a recently started Esperanto course at WERNIGERODE are several town officials and five teachers from the Municipal High School for Girls.

Holland.—HAARLEM: A fourth course for boys and girls of from fourteen to sixteen is being started. At THE HAGUE, forty children have been enrolled for a similar class. On November 8 the "Ciam antaŭen" Tramway Employees' Esperanto Club was founded (sek., S-ro de Groot, *Rembrandtstraat 412, Haag*). — *De Bode*, the organ of the Dutch Teachers' League, now regularly prints an Esperanto column.

Hungary.—According to *Hungara Esperantisto*, Esperanto is making quick progress in Hungary. Announcements relative to our movement are continually appearing in the Press, not only in the important daily papers in BUDAPEST, but also throughout the provinces. Specialist periodicals are also devoting attention to the matter, articles having appeared recently in medical, pharmaceutical, veterinary, religious, pedagogical, and sociological magazines. Four Esperanto courses are running simultaneously in the capital.

Italy.—We are glad to see that at last steps are being taken to bring the Esperanto movement in Italy into line with progress made in other countries. A committee has been formed at FLORENCE to organise the First Congress of Italian Esperantists, to take place in that city from March 21 to 23 next. The objects of the Congress are: (1) To furnish means and opportunity for Italian Esperantists to meet and become acquainted with one another; (2) to submit for common discussion

and decision various individual proposals bearing on the propaganda of Esperanto in Italy; (3) to promote the union and organisation of Italian Esperantists; and (4) to discuss the raising of funds for the regular publication of a strong and reliable Italian Esperanto gazette. Price of membership ticket, 5 lire (2 Sm.). All particulars may be obtained from Sig. Carlo Alberto Viterbo, *Viale Principe Amedeo, N. 12, Florence*.

An international fête was held at BORDIGHERA on December 15, to celebrate the *Majstro's* birthday. Esperantists came from Nice, Monaco, and San Remo. Twenty-five in all had lunch together in Mr. Bicknell's museum, followed by speeches, songs, recitations, and the dancing of *La Rondo*. The festival was a thorough success, and the heavy rain which began to fall just as the train arrived with the contingent from France did not damp the ardour of the faithful, who marched together through the streets carrying the green flag.—C. B.

Norway.—Samideanoj in CHRISTIANIA are getting up an Esperanto Exhibition for propaganda purposes, and would be glad of the help of Esperantists in the United Kingdom. Specially desired are specimens of guide-books, prospectuses, catalogues, &c., in Esperanto, newspapers and journals which have an Esperanto column, or those which give Esperanto lessons, also specimens of Esperanto literature. If you cannot help in any one of these ways, at any rate send an illustrated postcard in Esperanto wishing the Exhibition success. The address is: Mr. H. Th. Thomsen, *Stolmarkergt 6, Kristiania, Norway*.

Roumania.—Several new Esperanto classes have been started recently at BUCHAREST: ninth public course in the "Matei Besarab" School every Sunday; second course in the middle-grade school "General Golescu," where the pupils not long ago founded an Esperantist Propaganda Club; two new classes at "Vatra Luminoasa," Queen Elisabeth of Roumania's famous institute for the blind. All these classes are under the able instruction of Dr. G. Robin, president of the Roumanian Esperantist Society. Other classes and clubs lately started are those (1) for printers (*Str. Berzei 163, Bucharest*), under S-ro Miluca; (2) for business employés, under S-ro Nicolesca.

Russia.—Any Esperantist who is interested in Russia or Russian literature cannot do better than subscribe to *La Ondo de Esperanto* (*Tverskaja 28, Moscow, Russia*. 2s. 3d. yearly). In it he will find, in addition to latest news of the spread of Esperanto in that country, many charming Russian stories translated into good Esperanto, and lively accounts of any noteworthy event in the Russian literary world. The reports of Esperanto progress have been specially interesting of late, and show that our language is much more widely known in Russia than one might have suspected. An article in the September number on "Our Work for the Future" calls attention to the need of greater co-operation on the part of the hundreds of Esperantists scattered throughout Russia. The chief centres of propaganda at present are Moscow, Tiflis, Vladikaukaz, Kostroma, Omsk, and Vladivostok. The writer, who is evidently a humorist, gives some hints to those who are desirous of founding an Esperanto Club. We quote his words:—

"If you want to start anything in the way of an Esperanto group or society, it is absolutely essential that you make yourself acquainted with what the Russian law has to say on the matter. If you do this, you are already halfway to a successful fulfilment of your wish. [Here a footnote informs the reader that he may for 25 kopecks obtain from the editorial office a booklet in which he will find the necessary information.] And don't forget that, according to Russian law, societies (when without regulations) may be established even without the Government permission, if the Government authorities do not reply within two weeks to the founder's

petition for permission. We know of one case in which a club was able to be started in this way. This is an important privilege; for our Government is not fond of hurrying."

After speaking of the importance and value of public Esperanto courses of instruction, the writer goes on: "But to establish an Esperanto course is in Russia no easy matter, for in this case more than a mere *announcement* of intention is required. Formal *permission* must also be given. And permission depends upon the goodwill of the Government, a Government particularly loth to hurry, and fearsome of every novelty. For instance, we ourselves on April 14 of this year petitioned for leave to open an Esperanto Institute, and as yet — *i.e.*, in five months — no decision has been arrived at... Still, even if your attempts to found a course meet with failure, at any rate they will be the means of scores of our officials becoming acquainted in spite of themselves with Esperanto... But besides the methods of starting an Esperanto course given in the Government regulations, there exists another way, which in many cases will be found more convenient. Instead of calling your course a 'course,' you simply call it a 'meeting for the study of Esperanto.' In this case you must inform the local police authorities, three days beforehand, of the place and time of your meetings. The sole difference between your 'meeting' and an ordinary 'course' will be that you will have among your pupils a policeman."

Notwithstanding these and many other difficulties, Esperanto, now that the groups have in *La Ondo de Esperanto* a means of keeping in touch with one another and of knowing their joint strength, is spreading through Russia in a most satisfactory manner. Evidently, where there's a will there's a way!

Sweden.—La sveda Esperanto-movado en la pasinta jaro precipe celis plipraktikiĝon kaj organiziĝon. La tutlanda Esperanto-federacio, fondita jam en 1906, post longa neagado komencis vigliĝi. Ĝia nova estraro tamen ne povas plenumi ĉiujn dezirindaĵojn, ĉar en ĝia kaso jam ne estas mono. Manko de sciigilo pri sveda kaj alilanda movado igis sin multe sentata dum la unua parto de l' jaro. Laŭ interkonsento kun la danaj Esperantistoj, oni trovis la provizoran solvon, ke *Dana Esperantisto* estos organo por ankaŭ la sveda movado, kaj de Julio ĝi do enhavas specialan fakon por svedaj informoj kaj sciigoj.

Kvankam la granda publiko malmulte scias pri la realiĝo de l' helplingva ideo, kluboj tamen ekzistas en kelkaj lokoj, kaj precipe la kluboj en Gefle kaj Eskilstuna meritas specialajn komplimentojn pro bona agado. En la aŭtuno fondiĝis klubo en Stokholmo. Ĝi estas proporcie malgranda, sed havas kiel membrojn kelkajn el la plej lertaj kaj simpatiindaj svedaj Esperantistoj.

Kaŭze de l' 50-jara naskiĝtago de D-ro Zamenhof multaj provincaj gazetoj publikigis bonajn kaj simpatiplenajn artikolojn. Sed la ĉefurba gazetaro laŭsisteme silentis tiam kiel ĉiam pri Esperanto. Oni diras, ke ĝi timas la fanatikajn agentojn de finegoca firmo en Francujo.—J.—EN.

Spain.—The propaganda effect of the Barcelona Congress is being felt in the excellent progress now being made by Esperanto in many parts of Spain, in the Press, and in various clubs. In VALENCIA, an advertisement propaganda sheet, "Esperanto," is being published. The well-known firm, "Photo-Sport," makers of photographic apparatus, are using Esperanto for advertising purposes. In CARTHAGENA, several journals and reviews have been printing articles in favour of the language. An "Esperantist Catholic Group" has been founded by the "Traditional Labour Society." In BILBAO, a special course in Esperanto is being attended by miners.

Brita Kroniko.

Ni ricevis de multaj grupsekretarioj, laŭ nia peto lastnumera, sciigojn pri loko kaj horo de kunvenoj. Koran dankon! Ni nun ree petas, ke tiuj, kiuj ankoraŭ ne skribis al ni pri tio, volu afable sendi al ni senprokraste la detalojn deziratajn.

Jubileo de D-ro Zamenhof.—En preskaŭ ĉiu loko en la mondo, en kiu troviĝas Esperantistoj, la datreveno de "naskotago de nia Majstro estis la feliĉa okazo de ĝojoplenaj festoj. El plej diversaj partoj de la terglobo flugis Varsovion telegramoj kaj karto de l' samideanaro tutmonde unuiginta por sendi al la amata ĉefo plej korajn bondezirojn kaj esprimojn de neŝancelota lojaleco. — Tiu ĉiulanda manifestacio elvokis paragrafojn, kaj eĉ kelkfoje longajn artikolojn, en multaj naciaj gazetoj. En Britujo, ekzemple, laŭ tranĉaĵoj ricevitaj en la daŭro de unu semajno, aludis la okazon, krom la kelkdek ĵurnaloj en kiuj aperas Esperantaj kolonoj, jenaj gazetoj: *Aberdeen Free Press, Brighton Herald, London Daily Chronicle, The Scotsman, Coventry Herald, Edinburgh Evening News, Huddersfield Examiner, Lancaster Guardian, Montrose Standard, Eastern Daily Press, Portsmouth Times, Portsmouth Evening News, Reading Standard, Jewish Chronicle, Inquirer, Leyton District Times, Western Independent, Leeds Mercury, Limerick Chronicle, Hawick Advertiser*, k.t.p. — Raportojn pri la okazigo de speciala jubilea festo — el kiuj ni bedaŭrinde pro manko de spaco povis enpresi en la Kroniko nur la unue venintajn — ni ricevis el sekvantaj grupoj: *Brighthouse, Brighton and Hove, Coventry, Dundee, Eastbourne, Edinburgh, Glasgow, Huddersfield, Keighley, Lancaster, Montrose, Newcastle, Norwich, Portsmouth, Reading, Wakefield*. Aliaj sendube sekvos.

Esperanto kaj la Brita Junularo.—Knaboj, junuloj kaj ĉiuj plenaĝuloj interesataj pri la propagando de Esperanto en la brita junularo estas invitataj al kunveno, okazonta sabaton, la 15an de Januaro, je la 1a 30, en la Legocambro de B.E.A. S-roj Butler, Sprigge, Van Etten kaj aliaj jam promesis alesti.

LONDONO.

East London Esperanto Guild.—Sabaton, 15an de Januaro, je la 8a vespere, nia altestimata samideano, S-ro H. Bolingbroke Mudie, faros propagandan paroladon en Toynbee Hall, 28, Commercial-street, E. La temo estos: "Esperanto: Past, Present, and Future," kaj la parolado estos ilustrata per lumbildoj de la kvin Kongresaj Urboj. Ĉiuj gesamideanoj estas kore invitataj ĉeesti por subteni la aferon.—J. G.

Knabaj Skoltoj.—London, 20an de Decembro, antaŭ la Kvina Trupo Friern Barnet, S-ro G. L. Browne faris paroladon kun lumbildoj pri la Barcelona Kongreso kaj Esperanto, ĉe Headquarters, Church House, Parkhurst-road, Friern Barnet, N., laŭ invito de la skoltestro, S-ro A. H. Roberts. Ĉe la fino almenaŭ dekduo da skoltoj levis la manojn signe de aliĝo al la kurso de Esperanto, kiu komenciĝos ĉe Headquarters la 13an de Januaro, ĵaŭde. Ĉiuj celas gajni la interpretistan ordenon de skoltoj, kiun oni povas havi per Esperanto.

Polyglot Club.—The last dinner of the Esperanto Section of the Polyglot Club took place on November 28, and was a great success, twenty persons being present, and Mr. D. H. Lambert presiding. In his speech in Esperanto, before proposing the usual toast of the evening, the chairman referred to the sad loss sustained by British Esperantists in the recent death of Major-General George Cox, whose kindly sympathy and the great interest he always took in the cause, combined with his practical work and activity in translations and text-books, were a great encouragement to all. Particulars as to these Sunday evening dinners —

to attend which one need not be a member of the Polyglot Club — may be obtained from the secretary, Mr. E. Ĉefeĉ, 5, *Clement's-inn, E.C.* Might we suggest that an occasional "whip" sent round to members by way of reminder — say once a quarter — would probably result in increased attendances?

Shoreditch.—Tre sukcesa propaganda koncerto de S-ro Harrison Hill ĉe la Y.M.C.A., la 13an de Decembro. Prezidis S-ro Kalisky, Esperanta Konsulo por Londono. Ĉeestantaro plenplenigis la halon, kaj fervore partoprenis en la horaĵoj de la kantoj. Multaj aĉetis lernolibrojn kaj esprimis intencon aliĝi al la nova komencula kurso, kiu okazos de la 12a de Januaro en la L.C.C. Lernejo en Queen's-road, Dalston.

Suda Stelo.—Tiu ĉi klubo de nun kunvenos en No. 138, *High-street, Lewisham*, inter la 7a 30 kaj la 10a, ĉiun merkredon vespere. Ĉiajn detalojn kun plezuro donos F-ino Wells, 41, *Burnt Ash-road, Lee*.

Sutton.—Decembro 8: Ĉiujara publika kunveno de la "Knaba Vivosava Brigado" (la Sutton K-io) en la granda publika halo, ĉeestis 500 personoj. Unu el la knaboj faris paroladon de bonveno en Esperanto; la kapitano, enkondukante lin, parolis pri la utileco de Esperanto por ruĝkruca kaj vivosava laboro. Raportis pri la Esperanta parto de la afero kvar lokaj ĵurnaloj. — Decembro 15: Kunveno por festi la jubileon de D-ro Zamenhof. Kantoj, flutludoj, deklamoj, humoraĵoj kaj ekspozicio de fremdaj poŝtkartoj kaj gazetoj. Raportoj en lokaj gazetoj.

LA PROVINCOJ.

Ashington.—Kurso instruata de S-ro Halliwell. Dek unu lernantoj, precipe geinstruistoj el la elementaj lernejoj. Granda intereso vekiĝas; oni esperas poste fondi grupon.

Bedford.—Speciala kurso estas farata al 40 Knabaj Skoltoj, ĉiumarde, sub la instruado de S-ro Knight-Watson, prezidanto de la Bedford'a Grupo. S-ro Watson sciigas, ke li volonte servos "la aferon" (senpage) per publikaj paroladoj en la regiono. La grupanoj sin okupas nun je tradukado de "The School for Scandal." Kunvenejo: 34, *High-street, ĉiumonate*.

Bradford.—La Bradford'a Esperantista Societo avertas ĉiujn sendontojn de Esperantaĵoj, ke, pro la multaj poŝtelspezoj, neniam Esperantaĵoj, gazetoj, k.t.p., estos resendataj, se ilin ne akompanis mono por pagi la koston de resendo. [Kelkaj aliaj grupoj ankaŭ plendis samsence.—*Red.*]

Brierfield.—Mr. Samuel Hirst is instructing a very successful class at the I.L.P. Rooms.

Brighthouse.—Decembro 17: Festo pri la naskotaga datreveno de D-ro Zamenhof. Festeneto, ludoj, kantoj, k.t.p. Tre agraba vespero. — Kun la sindona helpado kaj servado de la agema prezidanto, D-ro Edwards, la grupo firme progresas. Kunvenoj okazas ĉiuvendrede de la 8a ĝis la 9a 30, en la *Kafejo Dorotea, Bradford-road*.

Brighton and Hove.—La loka grupo la 16an de Decembro plej sukcese festis per Vistronda Vespero la jubileon de la Majstro. Ĉeestis nombro da samideanoj el najbaraj grupoj. Interesa parolado de la prezidanto, S-ro J. H. Vagg, klarigis al ne-esperantistaj vizitantoj la celon kaj gravecon de nia movado.

Burnley.—This society will hold their fourth annual concert and dance at seven o'clock on Saturday evening, January 29, at Heasantford Board School, Burnley-lane. All heartily invited. — La Esperanta Oficejo — en Victoria Chambers, Hargreaves-street (ankaŭ dimanĉe) estas je la dispoŝo de ĉiu samideano, kiu dezirus ĝin utiligi. la esperantista kunveno ĉiuvespere. — Kurso sekvata de 30 lernantoj estas farata en Dunoakshaw, sub la aŭspicioj de la Supera Edukada Komitato. Instruistino: F-ino L. Farnworth.

Coventry.—Pli ol kvindek anoj kaj amikoj kunvenis en la Aleksandra Kafejo por soleni la Zamenhofan Feston. Bona programo de kantoj anglaj kaj esperantaj. La prezidanto, S-ro I. H. Wright, parolis pri "Nia Majstro, lia vivo, laboro kaj celo." Sekvis kartludado, kaj propagando inter la vizitantoj, el kiuj kelkaj aliĝis al la grupo. Loka gazeto enpresis longan artikolon pri D-ro Zamenhof.

Derby.—Antaŭnelonge, antaŭ la loka filio de la Asocio de Fervojaj Komizoj, propagandaj paroladoj de S-roj A. Watson kaj J. Potter. Oni klopodas por starigi kurson, kaj kredeble kelkaj anoj aliĝos al la Internacia Asocio de Fervojaj Esperantistoj.

Harrow.—15an de Decembro, tre plezuriga festeto de la grupo. Ĉeestis kaj parolis samideanoj vizitantoj el Aŭstralio, Svisujo kaj Aŭstrujo. Bona programo de Esperantaj kantoj kaj violona kaj fortepiana ludado ĉarmis entuziasman aŭdantaron. Kunhelpis kelkaj Knabo-skoltoj, per servado de manĝaĵoj, k.t.p., kaj tre interesigis pri Esperanto.

Huddersfield.—Je la 15a de Decembro, ĝoja festo honore de la jubileo de D-ro Zamenhof.

Kelghley.—Decembro 13: Grupfesto de l' naskdatreveno de l' Majstro, en Ling Crag, Morton Banks, laŭ afabla invito de Ges-roj Crabtree. Speciala trajto de l' vespermanĝo estis Esperanta kukego, kun devizo en sukeraĵo "Vivu Zamenhof." Tre agrabla muzika programo prezentigis, kaj S-ro J. Ellis interese skizis la fruajn penadojn de D-ro Zamenhof por disvastigi sian lingvon. S-ro Rhodes ankaŭ varmkore parolis kelkajn vortojn, kaj oni sendis salutan telegramon al la Majstro.

Kettering.—D-ro W. J. Clark, M.A., malavare dediĉis mondonacon kiel premion por la plej progresintaj lernantoj en la Esperanta kurso nun kondukata ĉi tie en la "Stamford-road School."

Leamington.—La 17an de Decembro, Esperantista Grupo fondiĝis ĉi tie. Prezidanto estas S-ro S. Mellows, B.Sc., estro de la urba Edukada Komitato. Sekretario: S-ro J. Harrison, 114, Plymouth-road, Leamington. La grupo aliĝos baldaŭ al la B.E.A.

Leeds.—Interesa kunveno la 26an de Novembro, okaze de vizito de la Salem Grupo al la pli malnova societo. Bonveniga Esperanta parolado de S-ro Maréchal; respondis S-ro Whitley, prezidanto de la Salem Grupo. Sekvis ludoj, babilado, k.t.p. La 25an de Februaro, la anoj de la Leeds Grupo faros reciprokan viziton al Salem.

Newcastle.—Novembro 30: tre agrabla muzika vespero — la unua de serio — aranĝita de l' fervora samideanino S-ino Robson el Jesmond. Partoprenis per kantoj kaj deklamoj S-ino Wright, F-inoj Strong kaj Learmount, S-roj Robson kaj Runciman. Grupkunvenoj ĉiumardevespere en la Church Institute. Koran inviton al vizitantoj.

Oxford.—S-ro Harrison Hill, dum "funkoncerto" en University College, propagandis per sia Esperanto-kanto. La studentoj (350) kunkantis la ĥoron. — Kiam stariĝos grupo ĉi tie? Jam ekzistas Esperantista librovendista firmo: S-roj Horser kaj Storey, High-street, kaj nemalmulte da izolitaj samideanoj. La Knabaj Skoltoj ankaŭ sin okupas pri la lingvo.

Portsmouth.—Lastan monaton du "Esperanto-vesperoj" estis organizitaj: unu en Wesley Hall, Arundel-street, la alia sur H.M.S. *Vernon* en la urba haveno. La unuan ĉeestis 150 personoj; ĝi estis tute sukcesa. Pri la dua, la *Portsmouth Evening News* (Decembro 9) presigis jenan raporton:—

ESPERANTO ON H.M.S. "VERNON."

A lecture—unique as far as the British Navy is concerned—was given on Wednesday evening on board H.M.S. *Vernon*, where, under the presidency of the Chaplain, an

audience of some 250 of all ranks listened attentively to a demonstration of the utility of Esperanto to sailors by a contingent from the local group of Esperantists. The president, speaking from a gaily-decorated platform, briefly introduced the deputation, consisting of Messrs. Wright, R.N., Fennall and Ede, and pointed out the special interest which an international language should possess for a foreign-going community. Frequent applause rewarded the efforts of the speakers, and the large number of inquiries at the close fully indicated the deep interest aroused.

Rezultato: Jam 30 maristoj komencis lerni la lingvon. Bonege! Gratulojn al la organizintoj! — Esperanta kurso por Knabo-skoltoj estas organizota. — Publikiĝis en loka instruista gazeto bona artikolo de S-ro Fennall pri la "Universal Entente," kaj raporto pri Esperantistaj okazaĵoj aperis en aliaj lokaj ĵurnaloj. — Kvindek membroj ĝuas interesan lumbildan lecion pri Scarborough, pretigitan de la Nord-orienta Fervoja K-jo. — Sciante, ke estas multaj Esperantistoj en la urbo, kiu ankoraŭ ne aliĝis al la grupo, la sekretario petas, ke tiaj okaze de la nova jaro bonvole membriĝu. *Unueco estas forto!*

Preston.—Bele presita programo eldonita de la grupo montras, ke la Esperanta movado ĉi tie vigne bonfartas.

Reading.—Laŭ la *Reading Standard* (Decembro 18), Esperanto estos instruata al la Warren Trupo de la Knabaj Skoltoj dum la nun komenciĝanta sezono. La kurson kondukos S-ro W. Haynes, prezidanto de la Reading Esperantista Societo.

Rochdale.—Tria datrevena festo: Tiu ĉi ĝojega festo okazis la 27an de Novembro, sabaton vespere. Ĉirkaŭ 150 gesamideanoj kaj amikaj samurbanoj ĉeestis. Gesperantistoj veturis el Manchester, Middleton, Bury, Walkden, Liverpool, Oldham kaj Todmorden por partopreni kaj amikiĝi kun la lokaj anoj. Prezentigis bonega programo de kanta kaj instrumenta muziko kaj teatraĵoj, F-ino M. L. Jones parolis elokvente pri "la Nova Sento" esperante, kaj S-ro Blaise priskribis la Ĉekbankon de Ĉefeĉ en sprita maniero. La dancado daŭris ĝis la dekdia. La grupo dum la vespero faris librodonacon al S-ro F. Farrington, pro liaj sindonemaj servoj kiel instruanto per preskaŭ du jaroj. Vera esperantista spirito ekzistis en la kunveno kaj ĉiuj revenis hejmen plenaj de kontenteco. Bona raporto aperis en la *Rochdale Times* (Decembro 1).—T. W.

Stow-on-the-Wold.—Dank' al la fervoraj klopodoj de samideano R. E. Fairbairn kaj amikoj, la Esperantista Grupo ĉi tie denove stariĝis, kaj intencas aliĝi al la B.E.A.

Torquay.—Esperanto kontentige antaŭeniras ĉi tie. Post-kongresa kurso ĉe D-ro Jones, aranĝita de liaj filinoj, tre bone progresas. Funkcias tri aliaj kursoj, ĉiuj por sinjorinoj. F-ino Murdock baldaŭ ekstarigos kurson por knabinoj. Pastro Nankivell instruas knabojn pri Esperanto en la paroĥa lernejo. En la daŭro de la pasinta jaro, S-ro R. Sharpe instruadis pli malpli 60 personojn pri nia lingvo, kaj aperigis bonan serion de lecionoj en la *Torquay Directory*.

Widnes.—En antaŭa numero ni citis Widnes inter la urboj ne havantaj Esperantistojn. Samideano afable nin informas, ke tio ne estas vera: ĉar F-ino M. L. Jones tie kondukas bonan kurson. Ni bedaŭras la eraron, kaj ĝojas pri la sciigo. Ni esperas, ke fortika grupo tie stariĝos.

Wigan.—En *The Wigan Examiner* de Decembro 4 aperis interesa paragrafo pri rapida disvastigado lastatempa de Esperanto en Wigan. En malmulte da monatoj la grupo kreskis de nura plenmano ĝis kelkdek. Kunvenoj okazas ĉiumerkrede (7.30) en *Marsden's Café, Market-street*.

SKOTLANDO.

Glasgovo.—22an de Novembro: Kunveno dediĉita al humoraj rakontetoj. — 29an: Parolado de S-ro D. Dunlop pri "Edgar Allan Poe." — Decembro 6an: Diversaj paroladoj pri elektitaj temoj. — 13an: Studado de la parolado de la Majstro ĉe Bulonja Kongreso, kun komentarioj. — 15an: Zamenhofa Festo. Ĉe tiu ĉi kunveno la anoj donacis al S-ro Scott, eks-prezidanto, kaj al S-ro MacLaren, prezidanto de la grupo, stelformajn orajn pendaĵojn, kiel memoraĵojn de liaj servoj al la grupo kal al Esperanto mem. — R. J. M.

Montrose.—Dimanĉon, la 28an de Novembro, S-ro J. D. Simpson, prezidanto de la loka Esperantista Grupo, faris paroladon pri "La filantropia kaj religia flanko de Esperanto." En la daŭro de siaj diroj la parolanto pritraktis la rolon, kiun plenumas la Internacia Lingvo en la jenaj regionoj de Kristana laboro: la K.U.J.V., la Blinduloj, kaj Alilandaj Misioj. Tre multenombra ĉeestantaro aŭskultis kun granda intereso.

New Testament in Esperanto.—At a meeting of the General Board of the National Bible Society of Scotland, it was agreed to co-operate in the publication of the New Testament in Esperanto. — "Scotsman," November 8.

Skota Nacia Festo pri la 50a nasktago de D-ro Zamenhof okazis en EDINBURGO, kaj estis granda sukceso. Preskaŭ 400 personoj ĉeestis kaj S-ro J. M. Warden, prezidanto de la Edinburga Grupo, prezidis. S-ro Warden legis jenan tekston de telegramo, kiun li sendis al D-ro Zamenhof: "Skotaj samideanoj fervore salutas amatan Majstron je la okazo de lia jubilea nasktago." La entreprenintoj de la festo sukcesis havigi la helpon de lertaj profesiaj geartistaj por la koncerto, kaj tiuj ĉi ree donis pruvon de la taŭgeco kaj beleco de Esperanto por la kantado. S-ino Marion Christie, plej konata kontralto, ĉarmis la aŭskultantaron per la kantado de "Vekiĝas mia Koro" el *Samson et Delilah*, kaj kvar aliaj kantoj. La "Florkanto" el *Faust* kaj "Koketkanto" el *La Bohème*, tradukita de S-ro Morrison, ricevis belan nuancon kaj elparoladon de F-ino Marie Gough. Niaj blindaj samideanoj S-roj Grieve kaj Mackey el Montrose devigis laŭtan aplaŭdadon pro sia fortepiana dueto, kaj S-ro Mackey, kies belan voĉon oni eltrovis ĉe la Perth'a Kongreso, vekis grandan entuziasmon per lia simpatia kantado de "Por Eterneco" (Mascheroni), "Kuşas Somero," kaj aliaj kantoj. La "Cap and Gown Quartette" donis tri erojn el sia repertuaro, kaj S-ro C. D. Beswick majstre akompanis la kantistojn. La programo finiĝis per la prezentado de tre amuziga komedio "Per Esperanto," verkita de S-ro Page. La geaktoroj estis Gesinoroj Wilson, F-ino Munro kaj S-ro Page mem. Ni esperas presigi la tekston de la komedio en baldaŭa numero de la *B.E.* Dum la vespero Pastro Beveridge, Dundee; S-ro Brown, Perth; S-ro Black, Peebles; S-ro Stalker, Leith, kaj S-ro Macgregor, Edinburgh, faris mallongajn paroladojn.

IRLANDO.

Dublin.—On November 28, Dr. Pollen, in the Regent House, Trinity College, delivered a lecture on Esperanto. There was a large attendance. Dr. Traill, Provost of Trinity College, who presided, in introducing the lecturer, spoke of the enormous capabilities and importance of Esperanto as a medium of international communication. Dr. Pollen's bright, clear exposition of Esperanto and the Esperanto movement was followed with keen interest. Dr. Evans, a member of the Board of National Education, in moving a vote of thanks, said that his Board desired that teachers in the National schools should be acquainted with a second language, and he understood that the Provost was in favour of making Esperanto that second language. The Rev.

P. Parker, C.C., seconding the motion, said that as one who desired the prosperity of the Irish language, he could not refrain from saying that he believed that the study of Esperanto would help the study of Irish. The meeting, which aroused considerable attention, was reported at length in several local papers.

LA FEDERACIOJ.

Londona.—La organizintino de la *Bazaro* sendis al ni jenan leteron:—

"La Bazaro" sukcesegis — pro tio, ke de la komenco al la fino ĝi estas plena de la spirito de Esperantismo. Ĉiu partoprenanto, ĉu li laboradis por la bazaro, en la bazaro, aŭ sendis helpilojn al ĝi, montris tian bonkoran simpatian, ke ĉiu, kiu vizitis la bazaron, sentis sin en la mezo de bonkoreco. Tion diris multaj ĝis tiam ne-Esperantistoj. Tialekster la financa sukceso ĝi faris la propagandadon, kiun ni intencis fari. Persone mi devas danki ĉiun kunlaboranton kaj antaŭ ĉio mi devas esprimi miajn plej korajn dankojn al nia H. B. M. — Li estas *nia*, ĉar li kuraĝigis nin pri la propono jam de la komenco, tiel, kiel li kutime faras: tutkore, tutcerbe, kaj tutlerte."

SUZE SHEEHAN.

Nordorienta.—En NEWCASTLE, ĉe Connaught Hall, en Oktobro, okazis la ĉiujara ĝenerala kunveno de ĉi tiu Federacio. S-ro J. Archyll Jones, prezidanto de la Tehnika Kolegio, West Hartlepool, prezidis. Elektiĝis oficiroj por la venonta jaro: S-ro R. K. Learmount (Newcastle), prezidanto; S-ro J. A. Jones kaj Pastro W. J. Wingate, vicprezidantoj; kaj S-ro Blackhill, sekretario. La agadan kunsidon sekvis bonega koncerto de kantoj kaj deklamoj, kun prezento de "A Norman Conquest." Interesajn paroladojn faris S-roj J. A. Jones, G. Halliwell, kaj S-ino Wright.

Yorkshire.—La 29an de Januaro okazos en BRADFORD la kvaronjara kunveno de ĉi tiu Federacio. Por ke la kunveno estu kiel eble plej interesa, la Bradford'a Esperantista Societo aranĝas lokajn Florajn Ludojn laŭ la Barcelonaj ludoj, kvankam, kompreneble, malpligrandskale. Ĉiuj anoj de la Yorkshire Federaciaj Societoj rajtas partopreni senpage. Plenajn detalojn donos letere la sekretario: S-ro J. T. Holmes, F.B.E.A., 29, *Norman-drive, Eccleshill, Bradford*. Lasta tago por akcepto de konkursaĵoj: Januaro 8.

PLIGRANDA BRITUJO.

Aŭstralio.—La klubo en SYDNEY, kies fondiĝon ni anoncis en nia lasta numero, tre kontentige progresas, kaj la sekretario ricevas el la urbo kaj kamparo multajn demandojn pri nia lingvo. Kunvenoj okazas ĉiudusemajne, kaj la grupo ĵus aliĝis al la B.E.A. Publika propaganda kunveno okazis la 8an de Novembro en la Lernejo de Artoj. Paroladojn pri Esperanto faris S-ro Woodhouse, M.A., profesoro de greka lingvo en la Universitato de Sydney, S-ro Wallace kaj S-ro Bluett. La aŭdantaro multe interesiĝis pri nia afero, kaj poste multaj personoj enskribigis sin kiel anojn de la klubo. Sekretario estas: S-ro H. Gadsden, 45, *Royal-chambers, 7, Castlereagh-street, Sydney*.

Transvaal.—En PRETORIA, en mezo de Novembro tre sukcesa propaganda kunveno aranĝita de D-ro Ed. Kleiner kaj S-ino R. Spero. Post interesa kaj konvinka parolado de S-ro Meyerson, komenciĝis Esperanta kurso, kaj fondiĝis grupo, al kiu la aranĝintoj de l' kunveno estis elektitaj kiel prezidanto kaj sekretario resp. Koran saluton kaj bondeziron pri sukcesado!

AĈETU TUJ

La Belegajn Gravuraĵojn (poŝtkarta formato) de la Kvina Internacia Kongreso. 14 diversaj, 18. 1p.; 7 diversaj, 8p.
Ĉe ELDONEJO ESPERANTO, Germanujo, Leipzig, Langestr. 27.

Lecture List.

November 20.—In the rooms of the ASHTON S.D.F. Branch, by Mr. T. R. Ogden, of Ince. Good attendance. Class formed.

November 23.—At the ACCRINGTON and Church Co-operative Society's lecture-rooms, Mr. W. B. Currie, on "Esperanto and the Brotherhood of Man." Lantern-slides kindly lent by Mr. C. Baxandall and the B.E.A. Mr. John Hargreaves presided over fairly good attendance.

November 23.—Before the SUTTON Congregational Guild, Mr. W. W. Mann. Good attendance. Esperanto sung by Mr. E. Parker. Esperanto text-books sold. Report in four local papers.

November 24.—At the Wednesday meeting of the British Sea Anglers' Society, LONDON, lecture by Mr. H. Bolingbroke Mudie (a member of the society) on "Esperanto, its Bearing upon Fishing." Cambridge and Barcelona Congresses described, with limelight illustrations. Reported in *The Field*.

November 26.—Lecture by Mr. Paul Blaise, at the Central Hall, NOTTINGHAM, on "The Advantages and Possibilities of an International Language." Good attendance, propaganda literature distributed. Good reports in local Press.

November 26.—Mr. Mathieson, secretary of the North-Eastern Esperanto Federation, before the "Tyneside Phonographic Association," at NEWCASTLE, "Why I became an Esperantist."

November 26.—Mr. C. D. Baxandall, at the Central Restaurant, LANCASTER. Much interest aroused.

November 26.—In the large Concert Room at the DUBLIN Cookery Exhibition, Dr. G. Jameson Johnston on "Esperanto Hotels."

November 30.—Mr. Richard Sharpe, at the Natural History Society's Museum, TORQUAY, on "Esperanto and Esperantism." Fifty present. Several new pupils joined course. Full report in *Torquay Times* of December 3.

December 2.—At the Technical Institute, EASTBOURNE, Dr. J. Pollen, with support of Mr. J. Adams, Colonel Robinson, Mr. J. P. Nix, and other local Esperantists. Seventy present. Large audience, considering exceptional inclemency of weather. Capital little speech in Esperanto recited by Master Fred Geary, aged eight (of St. Leonards). Reports in *The Daily Telegraph*, *The Eastbourne Gazette*, *The Eastbourne Chronicle*, *The Argus*, *The Southern Weekly News*, and *The Sussex Daily News*.

December 7.—Under the auspices of the Y.W.C.A. Helpers' Union, Victoria Hall, DUBLIN, limelight lecture by G. Jameson Johnston, M.A., F.R.C.S., on "Zamenhof's Gift to the World." D. Talbot-Crosbie, Esq., in the chair. Good attendance.

December 8.—At the small Market Hall, REDHILL, meeting arranged by Mr. Gibbens. Hall filled. Lecture by Dr. J. Pollen, supported by Mr. H. B. Mudie. Songs, recitations, and charade excellently presented by pupils of Miss E. C. Walker, from Deerhaddnn College, Brixton. Group formed. Reported in *Surrey Mirror and County Post*, December 10.

December 9.—Under the auspices of the Esperanto Group, in the HUDDERSFIELD Technical College, limelight lecture by Mr. J. T. Holmes, of Bradford: "Esperanto: What it has done, is doing, and will do." Good attendance. Councillor F. Lawton in the chair. Besides the excellent lantern-slides supplied by Mr. Holmes himself, a special collection of forty-eight was used illustrative of the various Congresses. The latter are the set belonging to the B.E.A., carefully prepared by Mr. Rolston, 60, *Silver-crescent*, Chiswick, S.W., to whom applications for their use should be made.

December 14.—Before North St. Pancras I.L.P.

Branch, lecture by Mr. W. W. Mann. Good attendance, interesting discussion. Esperanto song rendered by Mr. E. Parker.

December 17.—Before the WOOLWICH Branch of the I.L.P., Mr. P. J. Cameron. Songs and recitation in Esperanto by Mr. E. Parker.

December 17.—Mr. E. Parker, at the rooms of the WALTHAMSTOW I.L.P. Songs and recitation by the speaker. Very successful meeting. Esperanto class of fifteen starting.

Preliminary List of C.P.K. Korespondistoj.

N.B.—The C.P.K. Korespondistoj are samideanoj who have undertaken to reply to communications of the Centra Propaganda Komitato and to report to it from time to time. The extent of their work varies according to their activity, the time at their disposal, and other circumstances, but they will, as far as practicable, give information to all inquirers in their district or neighbourhood, and forward the general propaganda of Esperanto by all suitable means.

It should be noted that in a Federation district the C.P.K. simply asks the Federation to appoint a *Federacia Korespondisto*, to whom is delegated the task of appointing Korespondistoj for the various localities in the Federation area. In other cases, the C.P.K., by agreement with the local Esperantists, maps out a *Propaganda Regiono* and appoints a Korespondisto, who then makes arrangements for localities in the Regiono.

Consequently the names of Korespondistoj included in such areas do not appear (except under special circumstances) in the list.

FEDERACIOJ.

Lancs. and Cheshire.—S-ro Fred J. West, *Micklehead-green, Rainhill, Lancs.*

London.—S-ro W. W. Mann (ĉe la B.E.A.).

North-Eastern.—S-ro Pastro W. J. Wingate, *The Vicarage, S. Hetton.*

Yorkshire.—S-ro Jas. H. Fitton, 2, *Stanley-terrace, Huddersfield, Yorks.*

PROPAGANDAJ REGIONOJ.

Scotland.—S-ro W. M. Page, 31, *Queen-street, Edinburgh.*

Midlands.—S-ro I. H. Wright, 20, *Osborne-road, Earlsdon, Coventry.*

East Kent.—S-ro Cowper, 8, *Sandown-terrace, Deal.*

Bristol and Western.—S-ro H. Carr, 24, *Harrow-road, Brislington, Bristol.*

Wales.—S-ro Jack Edwards, 13, *Great Darkgate-street, Aberystwyth.*

Salop and Herefordshire.—S-ro Foulger, 7, *North Hermitage, Shrewsbury.*

Hants and Dorset.—S-ro L. Wright, 22, *Wallace-road, North End, Portsmouth.*

Sussex.—F-ino Eklund, 9, *West Drive, Queen's-park, Brighton.*

Notts and Lincs.—S-ro Outen, 76, *Kimbolton-avenue, Nottingham.*

PROPAGANDAJ REGIONOJ: URBOJ.

Cardiff.—F-ino M. James, 13, *Bangor-street, Roath-park, Cardiff.*

Derby.—S-ro J. Potter, jun., 4, *The Strand, Derby.*

High Wycombe.—S-ro H. Glanville Taylor (ĉe la klubo).

Kettering.—S-ro A. E. Smith, "Verda Stelo," *Garfield-street, Kettering.*

Norwich.—S-ro L. C. Frost, *Oaklands, Old Catton, Norwich.*

Reading and Caversham.—S-ro Jackson Coleman, 107, *Broad-street, Reading.*

Walthamstow and Leyton.—S-ro J. Gourlay, *Hale End-road, Highams-park, Essex.*

Yarmouth.—Sino C. de Brunner 6, *Gordon-road, Southtown, Yarmouth.*

The above list is, of course, far from complete, and any corrections and additions will, it is hoped, be sent in at once, so that a further list may be given in the next number. Clubs and districts outside Federation areas which have not yet appointed *Korespondistoj* are invited to communicate with the Secretary, "C.P.K." de B.E.A.

New Esperanto Classes.

Queen's-road, Dalston, L.C.C.—New beginners' class on Wednesday evenings, commencing January 12. Enrolments commence January 10.

Highgate and Hampstead.—A new Esperanto class on Monday evenings will commence immediately at the *Mansfield-road L.C.C. Evening Centre*. Enrolment starts January 10. The school is very conveniently situated opposite Gospel Oak Station (N.L.R.) on the edge of Parliament-hill Fields, and easily reached from Hampstead, Highgate, Kentish Town and other parts. All students of Esperanto in this district (N.W.) should make early application to enrol.

B.P. Boy Scouts.—*5th Friern Barnet Troop.*—Thursdays, commencing January 13. Headquarters, the Church House, Parkhurst-road, Friern Barnet. Apply Scoutmaster, Mr. A. H. Roberts.

1st St. Mary Brookfield Troop.—Thursdays, commenced December 23. Scouts' Parlour, Dartmouth-park-hill, N. (opposite St. Mary's Church). Apply Scoutmaster.

Starigo de Esperanta Sekcio de la Nacia Pruntedona Biblioteko por Blinduloj

(*Queen's-road, Bayswater, London, W.*)

Ni ĝojas sciigi al ĉiuj blinduloj kaj al iliaj amikoj, ke la komitato de la suprecitata Biblioteko afable konsentis ekstarigi Esperanto-Sekcion, kaj ilin plue sciigi, ke la Esperantigitaj libroj estas jam tie nur atendanta, ke oni prunte prenu ilin.

Pri abonoj, transskribaĵoj, k.t.p., oni sin turnu al Fraŭlino H. E. Boord; sed pri pruntado de libroj, oni sin turnu al Fraŭlino A. W. Austin (sekretario), ĉe la Biblioteko mem.

Sub-Komitato de la Esperanto-Sekcio.	{	H. E. BOORD (Honora Sekretario), 8, <i>Stanley-gardens, London, W.</i> W. P. MERRICK, <i>Elvetham, Shep- perton, Middlesex.</i> A. J. ADAMS, <i>Plynlymmon, Hastings, Sussex.</i>
--	---	--

Esperanto Book Club.

A circulating Esperanto Book Club, consisting of twelve members in as many different towns, has been organised by Mrs. L. Talbot, The Bungalow, near Bewdley, for the interchange of Esperanto literature. Each member supplies one volume, which is forwarded per post on the first of each month, and which, after going the round, returns to him and remains his property. Members are also at liberty to circulate original compositions or translations for the perusal and criticism of the others.

It is suggested that similar clubs could be started in connection with groups or societies, and they would be found specially useful to isolated Esperantists who may be able to arrange a circle.

We commend the idea to our readers. Such inter-

change of literature—and especially careful criticism of one's Esperanto work by candid friends—cannot but have a decidedly good effect on one's style, and help to a true mastery of the language.

Tria Brita Esperantista Kongreso, 1910.

Karaj Samideanoj,—Kun granda plezuro mi sciigas al vi, ke la Tria Brita Esperanta Kongreso okazos en Cheltenham en la 14, 15 kaj 16 de Majo (Pentekosto), 1910. De la parto de la Cheltenham Esperanto Society mi faras al vi kaj al la geanoj de via grupo plej koran inviton de via ĉeesto, kaj mi ĝojas havi vian kunlaboradon por fari el la Tria Brita Kongreso la plej grandan kaj plej propagandan Kongreson, kiun iam ni havis.

La nombro de la Esperantistoj kreskas en ĉiu tago kaj unu el la plej bonaj rimedoj por montregi nian progresadon estas sendube tiu, kiun donas la Nacia Kongreso. Mi esperas do, ke ĉiuj Esperantistoj, kiuj havas koran amon al la kara lingvo, uzos ĉiajn klopodojn por viziti Cheltenham por la Kongreso.

Tion farante, ili povos pasigi agrablan libertempon, kaj (pli grave ankoraŭ) ili partoprenos en okazo, kiu, ni esperas, donos fortegan antaŭenpuŝon al la Esperantismo en la Mezlanda, Suda kaj Okcidenta Anglujo.

Cheltenham estas konata centro por la instruistoj kaj por la edukado, ĉar ĝi estas la sidejo de tri grandaj kolegioj, kaj estas krom tia unu el la plej ĉarmaj el la mezlandaj sanejoj. Oni facile atingas ĝin el ĉiu parto de la Britaj Insuloj kaj el la Kontinento, kaj oni faras nun interkonsenton kun la fervojaj kompanioj por rabataj biletoj. Sidante tre proksime je la rando de la bela valo de Severn, Cheltenham estas centropunkto de regiono kredeble senegala en Anglujo pro la natura beleco kaj la historia allogo. En la vortoj de Lia Reĝa Moŝto Eduardo Sepa, "Oni malfacile trovas iun regionon de Anglujo superantan ĉi tiun rilate ĉarmon de la scenoj." "Arboj, arboj ĉie," diris verkisto en grava ĵurnalo, "tio estas la unua impresio farita sur la spiriton de la alveninto, kaj en postaj jaroj, kiam li revokas la memoron de sia vizito, ĝi revenos al li kiel sceno de amasigitaj foliaro kaj floroj." Sed ne nur la urbo Cheltenham estas bela; tute proksime sin trovas la Montoj Kotsuold (Cotswold Hills) kun siaj kuriozaj, antikvaj vilaĝoj, la romanaj kaj britaj tendarejoj, kaj je facila distanco oni povas atingi la katedralajn urbojn Gloucester (glostr) kaj Worcester (ŭusta), la malnovajn urbojn Cirencester (sisistr) kaj Tewkesbury (tjuksbri), la lando de Ŝejksper (Shakespeare), la Montoj Malvern (Malvern Hills), kaj la riĉa, fruktokultura valo de Evesham.

Samideanoj! aranĝu ke vi havu vian libertempon en la somero dum Majo kaj donu parton de via tempo al Cheltenham kun profito al vi mem kaj al la Esperanta Afero.

La Urbo-Domo, en kiu la Kongreso kunvenos, enhavas unu el la plej luksaj kaj elegantaj ĉambraroj por kunvenoj de la tuta Anglujo. La Urba Konsilantaro konsentas la liberan uzon de ĉi tiu Domego por la Kongreso.

Fine, mi permesas al mi aldoni, ke oni klopodos ĉiel por fari la Kongreson agraba kaj plezuriga. Pluajn detalojn vi ricevos laŭ ĝusta tempo.

Kun frataj salutoj, via samideane,

ARCHIBALD KENYON.

(Loka Organizanto de la Tria Brita Esperantista Kongreso, raitigito de la Cheltenham Esperanto Society kaj de Brita Esperantista Asocio.)

Oscarville, Hayward's-road, Cheltenham, Glos., Anglujo.

La Unua Brita Esperanta Bazono,

La 16-17an de Decembro, 1909.

Dank' al la fervora kunlaborado de multaj geelpantoj, kaj ankaŭ al la poŝ-malplenigemo de la vizitantoj, tiu ĉi festo plene prosperis. La Londona Federacio, kaj la grupoj el kiuj ĝi konsistas, kaj la B.E.A. pliriĉigis je milspesmila gajno — la efektiva rezultato de la bazono.

Ĉiuj do ŝuldas plej koran dankon ne nur al la helpantoj kaj aĉetantoj, sed speciale al S-ino Sheehan, la "patrino" de la tuta entrepreno.

La financa rezultato estas plene kontentiga, sed ne estas dubeble, ke, se nur ne estus pluvinta konstante dum la du tagoj, la profito estus multe pli granda. Por la unua fojo, la veterestro ploras je Esperanta festo.

Matene, la 16an de Decembro, oni povus vidi grandan konfuzon ĉe St. Bride's Institute, Ludgate-circus. Kelkdeko da fervoraj gesamideanoj aranĝis la budojn, drapiris ilin verdmusline, ornamis per palmoj, tiel ke, post mallonga tempo, oni trovas sin en Esperanta Paradizo.

Enirante, oni unue vidas restoracieton, kie servemaj Esperantistinoj havigis bonegajn kaj malkarajn manĝaĵojn kaj kie la konata vegetaristo Eustace Miles aranĝis budon. Tie ĉi, kiel ĉe ĉiu budo, oni vidas la nove elpensitan kvazaŭkolegian ĉapelon. Amikoj en Kembriĝo memoros la specialan ĉapelon tie uzatan, kaj la nia tre similas ĝin, escepte ke la supro ne estas kvadratforma, sed kvinpinta plataĵo kovrita de verda ŝtofo — vere alloga kapornamo.

Flanke de la Restoracio troviĝis bele aranĝita budo tenata de la Croydon Grupo. Arta fajencaĵo, belaj broditaj ŝtofoj, kaj multaj ĉarmaj Kristnaskkartoj faritaj el floroj de la Sankta Lando — donacitaj de S-ro Bredall — estis tre ĉarme aranĝitaj, kaj multon enspezis.

Apud pordo, oni vidas rimarkindan monumenton de homa pacienco, kolekton da mandesegnitaj Kristnaskaj kartoj faritaj de S-ro Phillimore, kaj apud ili bele aranĝitan budon de la Grupo de Battersea, kie oni baldaŭ elaçetis la Esperantan Parfumon, stelitajn antaŭtukojn, pingluojn, k.t.p. Speciala novaĵo estis la stelforma termometro, kosto 1¼ Sm., nun trovebla ĉe B.E.A. Apude S-ro Blaise prezidis budon kaj vendis skatoletojn da Esperanta Sapo, telerojn kun artaj devizoj faritaj de S-ro van Dam en Holando (1½ Sm. ĉe B.E.A.) kaj tre ĉarmajn kuprajn plakojn, surhavantajn aŭ "Oni parolu Esperanton tie ĉi! Vivu Zamenhof!" aŭ ĝeneralan religian tekston (56 Sd. afrankite). En angulo, S-ino Cox aranĝis Artan Budon kun pentraĵoj, pupoj, k.t.p.

Fortepiano staris fine de la salono, kaj talentaj muzikantoj tre afable ludis intertempe. Nia ĉiam trovebla amikino F-ino Lawrence estis la lerta feino, kiu en ŝirmita angulo, kaptis scivolulojn, montris specialajn objektojn rilatantajn la fruan historion de nia Afero — ekz. Volumo I. de *La Esperantisto* (Nürnberg, 1889), de *Lingvo Internacia*, "La Dua Libro" kaj ĝia "Aldono," kaj vendis fotografaĵojn de "La Dua Libro" kun "Aldono," kaj Kongresalbumojn.

Fraŭlinoj Bellamy kaj Hutchinson celis la malsanigon de la preterpasantoj, kiuj tute ne povis malcedi je iliaj petoj, kaj superŝutiĝis je kukoj kaj ĉiaj Kristnaskaj bombonoj.

Tiam poste venis libroplena budo de la B.E.A., lerte prezidata de S-roj Millidge kaj Marshall. Tie oni faris bonan lingvan reklamon.

Nun, ni ĉirkaŭiris la salanon laŭ la muroj, sed restas plej alloga aro da budoj en la mezo. Tiu de la Charing Cross Grupo, lerte prezidata de S-ino Lewis, surhavis belajn pasamentojn, ĉapelpinglojn, k.t.p., kaj estis tre vizitata. F-ino Blake ankaŭ vendis multajn ĉarmajn ĉirkaŭkolojn kun perlamota stelaĵo. Ĉe la budo de la

Mildmay Grupo oni montris, kiel tranĉi per unu rekta tranĉo kvinpintan stelon. La budo de la Brixton Grupo enhavis, kun multaj brodaĵoj, bildon de la Majstro. F-ino Schafer prezidis la budon de la Londona Klubo kaj vendis kalendarojn, ŝtofojn kaj artaĵojn. Apude staris F-ino Roche, kun granda kolekto da propagandiloj. Nun restas nur unu budo, kaj, kiel decas, tiu apartenis al la Kapitanino de la bazono, S-ino Sheehan. Tie oni admiris la ĉarmajn artajn ledaĵojn tiel sindone senditajn de F-ino Marly el Bordeaux, kaj fajencaĵojn multvalorajn de S-ro E. Ĉefeĉ. Ke la Esperantistoj scias taksu tiajn artaĵojn estas sufiĉe montrita, ĉar S-ino Sheehan enspezis la plej grandan sumon inter la budestrinoj.

Tri eksteraj ĉambroj ricevis konstantan fluon da vizitantoj, por aŭdi koncertojn kaj por vidi la Vivantajn Bildojn sub la vigla kaj amuza kondukado de S-ino Morley en la rolo de "Mrs. Jarley," aranĝitajn tre lerte de F-ino Walker, Deerhadden College, Brixton, kie la studentinoj estas ja rimarkinde kompetentaj. S-ro Percy Harris ĉarmis la amikojn, kiuj vizitis Ĉambron VII. por ekscii pri la senfadena telegrafado, kaj vidi — sed ne tuŝi — la aparaton; kaj en Ĉambro VI. la Emmanuel Grupo aranĝis tre interesan siluet-farejon — kvazaŭ daguerrotipoj faritaj el nigra papero. Nia agema amiko G. J. Cox ankaŭ aranĝis koncertojn tre ŝatitajn, en kiuj talente kunhelpis, inter aliaj, F-ino Surridge (kantoj kun gitara memakompano), F-ino E. A. Sawyer (violono), S-eto Cecil, kaj la knaba trio el Honeywell-road Higher Grade School.

Iom pli apud la ĉielo, en galerio, oni sekrete permesis al frenologino, kejmanciistino kaj grafologino eltrovi la sekretojn de la estinto, estanto kaj estonto.

Ni nun donis kiel eble plej mallongan priskribon pri tiu memorinda festo, kaj ĉiuj povos scii, kiel Londono festis la datrevenon de la Majstro. Necitite nur restas la klopodoj de la ĉarmaj infanoj de S-ro Lambert, la papilidesegnejo de S-ro Blott, blindokula desegno de bovo de S-ro Sheehan kaj tre lerta magneta vojaĝo de ŝtalaj ŝipetoj — unu nomita "Kapitano Cook" kaj la alia "Komandanto Peary" — al la Norda Poluso. La granda bruoj preskaŭ nuligis la voĉajn penadojn de S-ro Isaac ĉe la proponita aŭkcivendado.

Konkludante, ni rekomendu alilandajn amikojn, ke, kiam ili deziras aranĝi tian entreprenon, ili skribu al S-ino Sheehan, por serĉi konsilojn. Dank' al ŝi nia bazono ekzistis. Dank' al ŝi kaj al multaj aliaj ĝi prosperis, kaj la gazetaro aludis ĝin kaj helpis nian propagandon.

Je la kvara ptm., Decembro 16, la Baronino Barnicow malfermis la bazaron, per tre simpatiaj vortoj en Esperanto. Kolonelo Pollen kaj la skribanto sekvis, kaj S-ro W. T. Stead faris oficialan plendon kontraŭ la veterestro.

Ĉe la fino, je la 10a vespere, Decembron 17, ĉiuj kantis "La Esperon," kaj la skribanto, kiel prezidanto de la Londona Federacio, esprimis plej koran dankesprimon al ĉiuj sindonaj kunlaborantoj.

H. BOLINGBOKE MUDIE.

Grava Letero pri la Ŝlosiloj "Ĉefecaj."

Estimataj Kolegoj, — Kiel vi jam sendube scias, mi persone prenis sur min ĝis nun la respondecon redakti kaj eldoni la suprenomitajn propagandilojn.

Ĉi tiuj nun ekzistas en dek unu lingvoj, krom tiuj eldonitaj de rajtigitoj — ekz. la holanda, la kataluna kaj la rumana — kaj ili estas disvastigataj kun aliaj propagandiloj de la INTERNACIA PROPAGANDEJO ESPERANTISTA en Merton Abbey.

Mia troa okupateco postulas, ke mi liberigu de tiu

respondeco, kaj mi do turnas min al vi kun la jena propono:

Mi deziras transdoni la Internacian Propagandejon Esperantistan kaj ĉiujn miajn rajtojn al Administracia Estraro elektota el la Membroj de la BRITA ESPERANTISTA ASOCIO, kaj kun la aprobo de ĝia Konsilantaro, laŭ la sekvantaj kondiĉoj.

Ĉar la eldonado de la Ŝlosiloj kaj efika disvastigado ne estas eble sen mono, mi donacas kiel komencan kapitalon la sumon de kvin mil spesmiloj, esperante, ke aliaj samideanoj, kiuj ekkonas la utilon kaj necesecon de internacia propagando min sekvos.

Tiu ĉi sumo enhavas la cent dudek spesmilojn jam donacitajn tiel afable dum la Kembriĝa Kongreso de S-ro Evstifeieff kaj liaj kvin rusaj amikoj.

La Internacia Propagandejo Esperantista kaŭzis ĝis nun ĉiujare ne malgravan monperdon per la preparo de novaj eldonoj kaj pro aliaj kaŭzoj, kiuj en la estonteco ne plu ekzistos.

Tamen oni eble ne devas esperi, ke la Administracia Estraro tuj funkciados en la komenco sen perdo, kaj pro tio, se iu malprofito okazos *dum tri jaroj de la dato de la ekfunkciigo de tiu Estraro*, mi persone garantias la redonon de tiu mono perdita.

Ĉia eventuala profito devas esti plene uzata por internacia propagando, per la eldonado kaj vendado de la jam ekzistantaj Ŝlosiloj aŭ, se la Estraro tion decidas, per la preparo de novaj eldonoj en aliaj lingvoj.

La kapitalo, kiun mi donacas, kaj ĉiuj ricevotaj donacoj devas esti kontrolataj de du Kuratoroj, ĉiujare elektataj de la Konsilantaro de la Brita Esperantista Asocio, kaj ili garantias ĝian laŭcelan uzadon.

La Estraro entreprenas konservi la nunan formaton kaj pezon de la Ŝlosiloj.

La Gramatiko devas okupi ok paĝojn, kaj la Vortaro dek ses paĝojn kaj enhavi ne malpli ol mil okcent vortojn.

Pagitaj anoncoj devas nur aperi sur la kvara paĝo de la kovrilo, kaj la tri ceteraj paĝoj de la kovrilo devas esti senpartie redaktataj kun la aprobo de Konsilantoj elektotaj de la Estraro kaj apartenantaj al la diversaj nacioj respektive.

La vendprezo de cent Ŝlosiloj neniam devas superi du spesmilojn afrankite tra la tuta mondo.

La kontoj, kompreneble, devas esti kontrolataj absolute sendepende de la kontoj de la Brita Esperantista Asocio, kaj la Estraro funkciados dum almenaŭ tri jaroj, kondiĉe ke la Ŝlosiloj de ili eldonataj ne ĉesas plenumi sian propagandan celon.

Se tio iam okazos, aŭ se je la fino de la trijara periodo, la Estraro ne deziras plu funkciadi, la kapitalo de la Propagandejo devas esti transdonata de la Kuratoroj al iuj institucioj celantaj internacian propagandon por Esperanto laŭ mia elekto, aŭ se tio estas neeble, laŭ la elekto de Doktoro Zamenhof aŭ de la proksima Internacia Esperantista Kongreso.

Mi opinias, ke komencante kvin membroj por la Estraro sufiĉos, kaj mi esperas, ke vi konsentos elekti kvin el la Membroj de via Asocio, kiuj estas pretaj fari la laboron kaj preni la respondecon bezonatan.

Se vi konsentas je tiu aranĝo, mi estas preta transdoni ĉion al la Kuratoroj je Januaro 1-a, 1910, kaj por ŝpari tempon, mi tuj proponas Doktoron Pollen kaj Sinjoron J. M. Warden, ambaŭ Membrojn de la Brita Esperantista Asocio, kiel la du unuajn Kuratorojn.

Mi estas, kun salutoj, karaj kolegoj, fidele via,

HERBERT F. HÖVELER (E. Ĉefeĉ).

Walsingham House, Christchurch-road, Streatham-hill, S.W., December 11, 1909.

Al la Konsilantaro de la B.E.A.

Jubilee of Dr. Zamenhof, B.E.A. Fund.

Sm. 150.—H. B. M., London.

Sm. 100.—E. W., M.A., Liverpool.

Sm. 50.—Miss H. E. B., London, W.; E. A. M., Dulwich.

Sm. 20.—Mrs. A. M. B., Letchworth.

Sm. 10.50.—T. P. G., M.A., London, S.W.; G. M. H., London, N.W.; A. W., Edinburgh; D. W., Highgate.

Sm. 10.—R. C. B., Dublin; J. B., Croydon; H. C., Wimbledon; Col. W. A. G., Wimbledon; A. H., Sutton; R. L., M.D., Derby; Mrs. F. P., London, W.; W. P., Bath.

Sm. 5.25.—A. E. M., London.

Sm. 5.—Dr. R. R. A., Kingston-on-Thames; C. E. B., Wickham Market; F. H. G., Nottingham; Miss E. M., Tunbridge Wells; Rev. J. C. R., M.A., Soham; J. W., Leek; Rev. H. D., Aubundale, U.S.A.

Sm. 3.—J. C., Driffield; R. A. C., Shrewsbury; Miss E. F., Taunton.

Sm. 2.50.—H. T. B., London, N.W.; J. B., M.A., Norwood, London, S.E.; Mr. and Mrs. J. N. C., Sheffield; J. W. E., Haubinda, Germany; R. E. F. F., Shrewsbury; Dr. H., Birkenhead; H. J., Swansea; E. L. K., M.A., Putney, London, S.W.; C. S. P., Midhurst; J. P., Edinburgh; Lieut.-Col. R., Eastbourne; Stockton Esperanto Group; G. G., Redhill.

Sm. 2.—F. B., London, N.; E. R. B., Bath; Mr. and Mrs. T. M. H., Mumbles; W. W. P., Ipswich; R. R., London, E.C.; Miss R. S., London, W.; Rev. C. J. S., Buckingham; J. F. W., Liverpool; A. W., Holloway, London, N.; R. W., Bradford; W. B. C., Burnley; C. J. E., Gibraltar.

Sm. 1.25.—G. W. B., Cromer; Miss A. D., Ryde; T. J. G., Newcastle; Rev. T. S. L., Malahide; Miss M. E. M., Leamington.

Sm. 1.—H. F. H., Guildford; Rev. J. A., Southport; E. B., Horncastle; Miss L. M. B., Colchester; Mrs. C. de B., Yarmouth; J. W. C., Milford Haven; G. W. C., Edinburgh; Miss M. G., Cheltenham; J. G., Chingford; F. O. H., Wanstead, Essex; W. H., Reading; J. H., London, S.W.; C. H., St. Leonards-on-Sea; C. L. H., Romford; F. W. H., Birmingham; Miss A. B. H., Norwich; L. H. L., York; A. T. M., Oxford; Miss E. O. B., Dalston, London, N.E.; M. P., Sheffield; A. P.-J., Birmingham; W. P., Wandsworth, London, S.W.; Miss L. S., Wisbech; R. H. S., Lochee; H. H. S., Mortonhamstead; A. E. S., Kettering; Dr. S. W., Liverpool; Rev. Archdeacon G. R. W., Limerick; A. G. W., Ealing, London, W.; L. W., Portsmouth; F. G. R., Nottingham; L. S., Sydenham-hill.

Sm. 0.75.—W. C., Newport.

Libroj je la valoro de 1.50 Sm., G. H., Rothesay.

KUNE, Sm. 638.25, £63 16s. 6d.

FRIENDS,—We wish to take the first opportunity to thank all those who are so generously responding to the appeal published in our December issue. Present indications lead us to hope that the list to be sent to Dr. Zamenhof in March will be a long one.

Among the many kind letters received, extracts from some of which we hope to publish next month, there was one deprecating our having issued anything in the form of an appeal, the writer considering that by so doing we were damaging our cause.

As there may be others taking this view, we beg to give explanation, should such explanation be desired.

That support was urgently needed is not open to question. Nor is it open to question that those who do most of the work are still willing to do most of the paying, if necessary. But as, in work such as ours,

there are of necessity many who, for divers reasons, are prevented from taking a very active part in the personal propaganda, yet who wish to be identified with the Esperanto cause, we thought it only just to them and to ourselves to intimate our willingness to accept contributions, and so enable many more to participate in promoting the spread of Esperanto.

Yours faithfully, with every good wish for the New Year,

December 13, 1909.

THE COUNCIL.

Esperanto and Religious Services.

Sir,—We, the undersigned, being deeply impressed with the practical advantages and inestimable blessings which Esperanto is calculated to bring to mankind, and the great help it would be in the spread of Christianity, desire most earnestly to ask our brethren in the ministry carefully to consider the following points.

The language has now been abundantly tested. At five General Congresses persons of very many nationalities, ignorant of one another's national tongue, easily conversed together by means of Esperanto; Church services were held, extempore addresses delivered, scientific and other technical subjects discussed, elaborate classical plays were performed with the greatest ease, and all were keenly appreciated by gatherings of different races who could not understand each other's national language. There are now upwards of 1,600 Esperanto Societies, considerably over 1,000 books have been published—some of them translations of difficult literary works—and magazines at the rate of about 2,000 pages a month are issued in Esperanto in every civilised country in the world.

The use of Esperanto in the mission-field is being advocated by missionaries. It would be especially useful in the case of small tribes with rude, unwritten languages, and for conferences and interchange of Christian thought among missionaries of different nationalities.

The work of all international conferences would be greatly facilitated, and the fields of literature and science extended, by the use of Esperanto, which likewise would cheapen the publication of scientific and other works which appeal only to a few in any one country, such as books for the blind, if that few could be multiplied by the number of countries, thus increasing the demand a hundredfold.

But the great aim of Esperantism is the brotherly drawing together of the nations. The idea is—enable the common people of all nationalities to communicate with one another by means of a common language, and you will take away one great cause of war, the misunderstandings and suspicions which come from ignorance, and so bring nearer the dawn of the universal peace which was the burden of the angels' song.

Believing that Esperanto will be a great help towards effecting such a desirable state of affairs, we beg to press the consideration of this matter upon religious teachers generally. We know that their time is often more than occupied, but the blessed results which might follow the adoption of an international auxiliary language are so great, and the possibility has now been brought forward in such a practical form, that we beg them to examine the question seriously, and to take some steps for bringing the practical advantages of an international language before their people.—Yours, &c.,

GEORGE JARROW, D.D., Bishop of Jarrow; G. ROBERT WYNNE, D.D., Archdeacon of Aghadoe; H. O. ALLBROOK, Hackney, London; R. C. BINDLEY, vicar of Mickleover; A. L. CURRY, vicar of Allerton-Bywater; HORACE C. DEANE, rector of Tallerton, Waterford; T. S. LINDSAY, rector of Malahide,

Dublin; H. B. NICHOL, Church of the Good Shepherd, Edinburgh; T. O. PRICE, vicar of Layer de la Haye; JOHN CYPRIAN RUST, vicar of Soham; CHARLES J. SENIOR, rector of Lillingstone Lovell; LINDSAY J. THOMAS, B.D., rector of Swilland, Ipswich; W. J. WINGATE, vicar of South Hetton; HENRY C. BOND, chaplain of Brighton College; THOMAS ROBINSON BUTLER, curate of St. Jude's, Mildmay-park; AUGUSTUS POYNTER, curate of St. Mark's, Cheltenham; J. ERSKINE SWANZY, curate of All Saints', Lincoln; JOHN BEVERIDGE, B.D., United Free Church, Dundee; A. MACRAE, United Free Church, Edinburgh; MICHAEL JAS. ELLIOTT, Wesleyan Minister, Daventry; R. E. FAIRBAIRN, Wesleyan Minister, Stow-on-the-Wold; WILLIAM SPIERS, Wesleyan Minister, Weston-super-Mare; W. O. TODD, United Methodist Minister, Birmingham; JAMES A. BALSHAW, Congregational Minister, Southport.—*Yorkshire Daily Post*.

This letter, or an abridgment thereof, also appeared in *The Times*, *Newcastle Journal*, *Burnley Gazette*, *The Standard*, and other important journals.

La Enkonduko de Esperanto en la Komercaj Lernejoj.

LA INTERNACIA SOCIETO POR LA DISVOLVIGO DE L' KOMERCA INSTRUADO, kiu ĉiujare aranĝas internaciajn kursojn kaj eldonas multe legatan revuon, tiu societo enskribis en la ĵus aperinta numero de sia revuo jenan alvokon ankaŭ en Esperanto:—

“La membroj de la Internacia Societo por la Disvolvigo de l' Komerca Instruado, amikoj kaj kontraŭuloj de Esperanto, estas petataj, informi nin, ĉu ili deziras aŭ malaprobas, ke la *Internacia Revuo por la Komerca Instruado* regule publikigu en Esperanto resumojn de ĉiuj laboroj aperintaj en la revuo.”

La sama societo aranĝos kursojn en Wien proksiman jaron, kaj samtempe okazos grava kongreso de komercaj profesoroj kaj studentoj ĉe komercaj universitatoj. Tiu kongreso enmetos en sian laborprogramon la temon: “Enkondukado de Esperanto en la komercaj lernejoj.”

Ĉar la prezidanto de tiu granda internacia societo, S-ro A. Junod en Bern, estas nun tre fervora al nia afero, kaj ĉar jam dum la lasta kurso en Havre S-ro Karlo Bourlet faris du paroladojn kaj gajnis multe da adeptoj, ni povas esperi, ke la kongreso en Wien tre serioze diskutos pri la afero...

Samideanoj! Sendube niaj kontraŭuloj estos viglaj kaj respondos al la demando de la direktata komitato kontraŭ la enkonduko de Esperanto en la revuo. Pro tio ankaŭ ni ne devas dormi sed montri al ili, ke Esperanto vivas kaj enhavas forton.

Ĉiu Esperantista fabrikanto, komercisto, negocisto kaj komercoficisto devas rigardi kiel honoran devon tuj aliĝi al Internacia Asocio por la Disvolvigo de l' Komerca Instruado kaj voĉdoni por Esperanto. La kotizaĵo ja nur estas 1.25 Sm. ĉiujare. Aliĝilojn oni adresu al S-ro A. Junod, Departemento Federala de Komercio en Bern, Svisujo. Mi petas ankaŭ informi min pri la aliĝo. Se el tuta mondo membroj aliĝus al citita asocio tiu agado ne povus resti sen sukceso, kaj certigus al Esperanto la venkon tiel, ke ĝi baldaŭ eniĝus en ĉiujn komercajn lernejojn de l' tuta mondo. Se la komercaj lernejoj estos gajnitaj, baldaŭ sekvos la aliaj.

Pro tio, samideanoj de l' tuta mondo, se vi ne atentis ĉi tiun okazon vi ne plendu, se la komercistaro daŭrigos rigardi Esperanton kiel aferon de mallonga vivado. Refutu ĉi tiun opinion, aliĝante kiel eble plej baldaŭ al la citita asocio kaj voĉdonante por Esperanto!

D-ro M. KANDT,

Estro de la Fako “Komercio kaj Industrio” de U.E.A.

The British Esperanto Association (Incorporated).

CANDIDATES FOR MEMBERSHIP.

EXTRACT FROM RULES.—“If no objection shall be lodged within fourteen days, the Secretary shall inform the candidate that he is admitted as a member.”

Rev. J. ANDERSON, M.A., *Dunira, Kaimes-road, Murrayfield, Edinburgh*; Miss J. M. EAGLE, “*Waverley, Felixstowe*”; J. HARRISON, 114, *Plymouth-place, Leamington*; Miss E. HODGKINSON, M.A., 25, *Bowmont-street, Invercargill, New Zealand*; PANDITA F. K. LALANA, 143, *Kika-street, Bombay*; G. W. LAWES, 10, *High-street, Rishton, near Blackburn, Lancs*; F. E. LEMON, M.A., LL.B., *Hillcrest, Redhill, Surrey*; L. OWEN, *Arcade Chambers, Ashburton, New Zealand*; Mrs. R. SPERO, *Box 99, Pretoria, Transvaal*; Mrs. E. A. F. SPINK, 14, *Errington-road, Paddington, London, W.*

NEW FELLOWS.

G. NOBLE FARMER, *Stoke Newington, London, N.*; JAMES FORD, *Edinburgh*; FELIX MOSCHELES, *Chelsea, London, S. W.*

PASSED ADVANCED EXAMINATION.

Miss BEATRICE E. DACOMB, *Melbourne, Australia*; *Dr. F. E. PLACE, *Mandalay, Burma*; WM. JAMES DRUMMOND, *Victoria, Australia*; K. W. K. FAIRCLOUGH, *Waikato, New Zealand*; A. H. HARRIS, *Newent, Glos.*; Miss M. E. HULBERT, *Gospel Oak, N. W.*

PASSED PRELIMINARY EXAMINATION.

Miss A. D. ANDREWS, *Ealing*; *A. RAWSON BIRKS, *Guildford*; Miss B. E. BLOSS (13 years), Miss E. M. HORNE (13 years), *Bourton-on-the-Water*; *J. A. B. BURROWS, *Dublin*; Miss E. G. GUIMARAINS, *Ealing*; Miss L. HARVEY, *Clayton-le-Moors*; Miss M. M. HASKELL, *Salem, Mass., U.S.A.*; *Miss G. L. PALMER, *Clayton-on-Sea*; *Miss M. M. STEELE, *Hobart, Tasmania*; *Miss M. TOOVEY, *High Wycombe*; Miss C. A. WYATT, *Norwich*; *Miss DORA WILD, *Burnley*, unfortunately omitted from this list in November.

* Denotes that the candidate has passed with distinction.

Council Meeting, B.E.A.

Held at the offices of the Association on Monday, December 13, Dr. Pollen presiding. *Present*: Messrs. Butler, Chatterton, Cowper, Eagle, Mercer Hollis, Honeysett, Bolingbroke Mudie, Phillimore, Sexton, Mrs. Sheehan, Misses Blake, Lawrence, O'Brien, Schafer. *In attendance*: Messrs. Blott, Mann, Millidge, Wackrill, and the Secretary.

Dr. Zamenhof's Jubilee.—A letter of warm congratulation, drawn up by the President in Esperanto and English, was signed by all present and immediately forwarded to Dr. Zamenhof.

Annual General Meeting, 1910.—Letters were read from Mr. Kenyon, at Cheltenham, and from members residing in the provinces showing that it was most desirable that the Third British Congress should be held during the Whitsuntide holidays, in order to facilitate the attendance of members and ensure success. It was also pointed out that under the rules of the Association the Annual General Meeting must be held in June or July, and that Whitsuntide fell next year in May. More than a month would also be required from the end of the year to complete and audit the accounts.

The following resolution was carried:—

“That the words ‘The Third British Esperanto Congress’ be substituted for ‘the next Annual General Meeting’ in the resolution passed at the last Council Meeting, and that the said British Congress be held during the Whitsuntide holidays. That the next Annual General Meeting be held in London at such time and place as may be hereafter agreed upon.”

“*Himnaro.*”—Mr. Butler reported that the collection of translated hymns was now ready. A vote of thanks was passed to Mr. Butler for his work, and the manuscript was referred to the Song-Book Committee, with

instructions that the printing of 2,000 copies be at once gone on with.

Internacia Propagandejo Esperantista.—A proposition (see letter) was read from Mr. H. F. Höveler (E. Ĉefeĉ) as to the transfer of the above business, and all his rights therein, to a committee to be nominated and elected by the Council. The scheme was approved, and the following members, at the suggestion of Mr. Ĉefeĉ, were elected trustees for the year 1910: Dr. J. Pollen, Mr. J. M. Warden.

The following were elected a committee for three years from January 1, 1910, in order to carry on the work: Messrs. H. F. Höveler, E. L. Kearney, E. A. Millidge, H. B. Mudie. James Spiers.

The following were elected a committee (with power to act) to enter into negotiations for sub-letting office accommodation to the I.P.E. Committee: Messrs. A. Blott, B. Chatterton, H. Clegg, C. E. Cowper, A. Honeysett.

The curators and committee are to act independently of the B.E.A., and are not to be under the control of the Council of the Association.

International Financial Council.—A circular letter was read from General Sébert, President of the Permanent Committee for Congresses, drawing attention to the desire of the Fifth Esperanto Congress as to the formation of an International Council to look after the financial needs of our official institutions.

The following resolution was passed:—

“The Council of the B.E.A. has instructed the Secretary to prepare the statistics asked for by General Sébert, which will be sent, when prepared, provided no liability be thereby incurred. The Council would be gratified if details, as complete as possible, could be furnished respecting the functions of the body to which financial representatives are to be elected, and if some approximate estimate as to the probable eventual financial requirements of the proposed body could be given.”

The late Major-General Cox.—Letters were read from the solicitors of Mrs. Cox notifying the transfer to the Association, in accordance with the wish of the late General Cox, of the copyrights in his works and of all copies of the books at the printers. The following resolution was passed:—

“That the Council of the B.E.A. most cordially thank Mrs. Cox for the very generous manner in which she proposes carrying out the wishes of their late colleague and Vice-President.”

The Annual Dinner and Conversazione of The British Esperanto Association will be held on Saturday, February 12, 1910, at 8 p.m., probably at The Imperial Hotel, Russell-square, London, W.C. Tickets (4s.) will be obtainable from the B.E.A. Early application requested.

Notice is hereby given that the next meeting of the Council of the B.E.A. will be held on Monday, January 10, at the offices of the Association, 133, High Holborn, London, W.C., at 6.30 p.m. Following meeting, February 14, at same place and hour.

180 DIVERSAJ POŝTKARTOJ ESP.

Mendu prezaron de
ELDONEJO ESPERANTO, Germanujo, Leipzig, Langestr. 27.

Respondoj al Korespondantoj.

W. J. P.—You ask which is better, to say “La knabino ludis *kun* bela pupo,” or “*per* bela pupo.” Neither; each is equally good. It is well to remember, in deciding as to the relative merits of this and that way of rendering a thought into Esperanto, that Esperanto is an international language, and that what to one nation is a perfectly natural way of looking at a thing, to another seems at first quite strange. To say dogmatically that “*per*” is the proper preposition, or that “*kun*” is the proper preposition, is to hamper quite unnecessarily the freedom of Esperanto construction. It all depends upon your meaning: if you are thinking of the doll as a companion, you will use “*kun*”; if as an instrument, “*per*.” But a stickler for absolute precision might quite rightly contend that the girl plays not “*per* la pupo,” but “*per* siaj manoj, aŭ fingroj, je la pupo”! Similar remarks would apply to your question as to the respective correctness of “*sur* la kamparo” and “*en* la kamparo.” If you regard a “kamparo” as a flat piece of land, you will prefer “*sur*”; if you think of it as an enclosure, “*en*” will express your thought. Either form is “correct”; but international usage is decidedly for “*sur* la kamparo,” just as it is for “*sur* la strato,” and, personally, I think the international usage is the more logical. I do not agree with you that these differences in point of view should discourage learners. Surely one of the great charms of the study of Esperanto is that it introduces us to the fact that our own ways of looking at things are not the only ones possible! And, further, useful as translation from English into Esperanto is to the *more advanced* student, a much more pleasurable and beneficial practice for the ordinary learner is to *read, read, read* as widely as he can our growing Esperanto literature, and so imbue himself thoroughly with the *spirit* of the language. That “spirit” will guide him far more surely than the mere “letter” of the clearest and best of text-book rules can ever do.—W. M.

W. T. H. (*Uxbridge*).—*Id*, *an*, and *ato* in the proper names quoted by you from the translation of the “*Iliad*” in the *Krestomatia* are certainly used there as Esperanto suffixes, thus: *Peleido* (Greek, Peleides), son of Peleus; *Atridoj*, sons or descendants of Atreus (Greek, Atreides); *Olimpano*, inhabitant of Olympus, Olympian; *Zeŭsamato*, the beloved of Zeus.

R. W. (*Bradford*).—(1) Rigardi *ĉirkaŭen* aŭ *ĉirkaŭe*; laŭ mia opinio, ili ambaŭ estas egale bonaj. Sed se vi

nepre devas havi regulon por via gvidado, mia konsilo estas, sekvu la uzadon de la pli sperta verkisto. (2) *De* aŭ *per* ĉe la pasiva participo; ĉiu estas ĝusta laŭ la senco intencata; por detala klarigo vidu paĝon 36 en la ĵus finiĝinta volumo. (3) Jes, *flustri*, to whisper, devenas de la germana *flüstern*. (4) *Dekkelke* signifas *dek kaj kelke* (ten or so), same kiel “*dek tri*” signifas *dek kaj tri*; *kelkdek* signifas *kelke da dekoj* (proksimume, some dozens), same kiel “*dudek*” signifas *du dekojn*. (5) Se la vorto pri kiu vi aludas estas vere internacia, t.e. ne nur laŭ formo sed ankaŭ, almenaŭ proksimume, laŭ senco, sendube vi rajtas ĝin uzi, kondiĉe ke ĝi estas efektive bezonata pro tio, ke vi ne povas oportune esprimi vian ideon per jam ekzistanta vorto.

M. F. (*Bedford*).—“A learned judge well known on the Western Circuit,” *Klara juĝisto, tre konata ĉe la okcidenta (juĝ)rondirado* or (*juĝ*)*regiono*.

R. S. (*Torquay*).—*B.E.* Decembra numero, pĝ. 222, kol. 1, lin. 47. Dankon, la stranga literaĵo *tutiligis* estas preseraro anstataŭ la vorto “*kutimigis*.” Estas neklarigeble, kiel ni preskorektistoj ĝin preterlasis. Rimarku ankaŭ, ke la vorto *inconsistent*, pĝ. 230, kol. 1, lin. 11, devas esti *inconsequent*. E. A. M.

Al la Policianoj Esperantistaj.

En Parizo kaj Dresdeno ekzistas grupoj policanaj, kiuj laboradas por enkonduko de Esperanto, ĉe la diverslandaj policadministracioj. Jam kelkaj izolataj policianoj petis sciigojn.

Sekve fondiĝis “INTERNACIA POLICASOCIO ESPERANTISTA” (I.P.), kies sidejo staras en Parizo, ĉe la Polica Prefektejo mem.

Tiu asocio petas la samcelajn kolegojn el la tutmonda policaro, ke ili sendu siajn adresojn, kun respondaj poŝtkuponoj (se eble), por ricevi sciigojn, kiuj permesos al ili partopreni en tiu societo, kaj helpi la esperantan progresadon en la grava policarmeo, kaj faciligi la estontajn eksterajn interrilatojn pri la policaj aferoj.

Pri tio, oni petegas ĉiujn samideanojn, fari propagandon kaj klopodojn apud niaj samprofesiuloj.

Nenia kotizaĵo estas petata por partopreni en I.P.

Sin turni al: S-ro MIGUIÈRE, Policinspektoro, Prezidento de Polica Klubo de Paris, Sekretario de Internacia Policasocio, *Préfecture de Police, Paris*.

Fako de Korespondado Internacia (F.K.I.).

Sub tiu ĉi rubriko oni enpresas malgrandajn anoncojn de tiuj el niaj legantoj, kiuj deziras korespondadi kun alilanduloj. Ĉiu anoncanto devas pagi ses pencojn (25 spesdekojn) por trilingva enpresaĵo kiel sube (pli ol tri linioj po tri pencoj por ĉia komencita linio); ĉiu MEMBRO de la Asocio havas la rajton tiri unu enpresaĵon senpage. *Bonvolu skribi legeble, rekte al la Redakcio.*

640. **Pollando (Rusujo).**—S-ro Aleksandro Josiĉ, fervojoficisto, *stacio Koluŝki de fervojo Vars-viena*, deziras korespondadi per letero aŭ poŝtkarto kaj ilustr. poŝtkarto kun fremdaj Esperantistoj el tuta mondo pri la fervojaj aferoj; ĉiam respondos; kaj ankaŭ pri aliaj aferoj.

684. **Bilbao (Hispanujo).**—Fraŭlo Marcelo Guinea, *strato Marzana 8*, junulo dekokjara, kiu deziras korespondadi per ilustritaj poŝtkartoj kun gesamideanoj ĉiulandaj. Ĉiam respondos.

685. **Boulogne-sur-Mer (Francujo).**—Fraŭlino Ant. Brande, *15, rue Tour-Notre-Dame*, deziras korespondi kun geanoj el Hindolando, Japanlando kaj Hinlando.

686. **S. Petersburg (Rusujo).**—S-ro S. A. Petrov, *Saratovskaja 24 k. 8*, deziras interŝanĝi per p.k.i. kaj poŝtmarkoj kun *neeŭropaj samideanoj*. Ĉiam respondas.

687. **Liebau (Bohemujo), Aŭstrio.**—S-ro T. Fanta, *Nro 10*,

deziras interŝanĝi il. p.k. kaj p.m. kun Esperantistoj de britaj kaj francaj kolonioj. Respondas al ĉiu.

688. **Londono (Anglujo).**—S-ro John Henderson, *123, Taybridge-road, S.W.*, oficetisto en The House of Commons (Cambro de Reprezentantoj), deziras ricevi komunikaĵojn de anoj de ĉiu parlamentejo. Penos respondi samtempe laŭeble.

689. **Detroit (Michigano), U.S.A.**—D-ro H. W. Yeamans petas, ke la anoj de la Kristanaj Unuiĝoj de Junaj Viroj (K.U.J.V. kaj Y.M.C.A.) kaj Kristanaj Celadistoj komunikiĝu kun la Detroit'aj samideanoj pri nia afero.

690. **Bury (Anglujo).**—Pastro H. Egbers, *The Rectory, Elton*, deziras korespondadi letere kun alilandaj geesperantistoj, precipe angleparolantaj. Ĉiam respondos.

691. **Mokpo Customs (Korea).**—S-ro Masaru Oba tre deziras interŝanĝi p.ktojn de la *preĝejoj* aŭ *infanoj* en ĉiuj landoj. Ĉiam kaj tuj respondas.